શ્રી

નળ દવદંતીનો રાસ.

સમયસુંદરજી માહારાજનો બનાવેલો.

સર્વે જૈન ધર્મના સજ્જનોને વાસ્તે

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

છગનલાલ ઉમેદચંદ

અમદાવાદ

અમદાવાદમાં માણેકચોક આગળ કાગદીઓળની
સામે શા. લલુભાઇ પૂંજાસાના મકાનમાં
"અમદાવાદ વિક્ટોરિયા પ્રેસમાં"
મગનલાલ મનસુખરામે છાપ્યો.

સંવત ૧૯૩૫ સન ૧૮૭૮

કિમત બાર આના

નળ દવદંતીનો રાસ

શ્રીસુગુરુ ભ્યોનમઃ

દુહા

શ્રી મંધર સ્વામી પ્રમુખ, વહેરમાન જીન વીસ; અઢીય દ્વીપમાંહય છે, જયવંતા જગદીસ ॥ ૧ ॥ દોય કોડી વળી કેવળી, સહસ કોડી દોસાધ; સંપ્રતી સંજમ પાળતાં, ગુણ મણી સમુદ્ર અથાક ॥ ૨ ॥ આદીનાથ જીન આદીદે, ચોવીસે જીન ચંદ; ચઉદ સેં બાવન ચતુર, સહુ ગણધર જીન વૃંદ ॥ ૩ ॥ જીન ચોવીસતણા યતી, લીખ્યા અઠાવીસ લાખ; અડતાલીસ ઉપર અધીક, ધરે તે સહુકો ધીયાન ॥ ૪ ॥ ગણધરે પહેલ ગુથીયાં, પુરેવ ચઊદ પ્રધાન; તેહુને અનુસારે સ્વામીની, પામુ જેમ પસાય ॥ ૫ ॥ એ સહુને પ્રણમી કરી, પ્રણમુ સદગુરૂ પયા; સમરૂ સરસ્વતીસ્વામીની, પામુ જેમ પસાય ॥ ૬ ॥ નળદવદંતી નારીનો, સરસ ઘણો સબંધ; ખટ ખંડે કરીને કહુ, નીળમળ સીળ સુગંધ ॥ ૭ ॥ દવદંતી મોહોટી સતી, નામ થકી નીસ્તાર; બીજી બૈરાં બાપડી, કાં સરજી કીરતાર ॥ ૮ ॥ આઉલ ફુલે ફુટરે, પગે ન પુજન હોય; ચંપા ફુલ અમુલ ગુણ,

સીર ચઢે સહુ કોય ॥ ૯ ॥ જીભ પવીત્ર કરવા ભણી, કહેસ્યુ સતી ચરીત્ર; ભવીક સુગુણ તુમે સાંભળો, કરો કાન પવીત્ર ॥ ૧૦ ॥

ઢાળ ૧ લી

ચોપાઇની દેશી-- જમ્બુદ્વીપતે જોયણ લાખ, જગતી રાહીત સીધ્ધાંતે ભાખ; ભરત ક્ષેત્ર તીહાં સોહિએ ભલો, ॥ દેસ બત્રીસ સહેસ સાંભળો ॥ ૧૧ ॥ સાડા પચવીસ આરજ દેશ, તેહની વાત કહુ લવલેશ; મગધ દેશ-રાજે ગ્રહી પુરી, અંગ દેસ ચંપા ગુણ ભરી ॥ ૧૨ ॥ વંગ દેશ નગરી તામલી, દેશ કલીંગ કંચન પુર વળી; કાશી દેશ વાણારસીગામ, સકિતદેશ અયોધા ઠામ ॥ ૧૩ ॥ કુરૂજન દેશ ગજપુર અભીરાંમ, કુશાવર્ત સોરીપુર ગામ: કપીલા નગરી ને પંચાળ, અહી છતાં મંગળ સુવીશાળ ॥ ૧૪ ॥ દ્વારીકા સોરઠ દેસ મોઝાર, વીદેશ દેશ માહી મીથુલા સાર; વછ દેશકો સંબી કહી, શકતી પુરીને મંડીક સહી ॥ ૧૫ ॥ મલયદેશ ભદ્દીલપુર ભલુ; વછરાટને વછપુરતીલુ; અચ્છદેશ વરણ શોભતી, દેશ દશારણ મુતીકા વતી ॥ ૧૬ ॥ શુક્રવતી પુર વેદી સુનીર, ભીત ભય પાટણ સીંધુ સોવીર; મધુરાંનગરી મીસુર સેણ, પાવા ભંગ દશ છે જેણ ॥ ૧૭ ॥ વર્ત દેશને નગરી માસ, દેશ કુંગુાલ શાવથી તાસ; કોડી વરસ લાટ પ્રસીધ, શ્વેતવની નગ

રી કે કેકીય ॥૧૮॥ એ આરજ સાઢા પચવીસ, જનમ્યા તીર્થં કર ચોવીસ; ચક્રવર્તી બહુ હરીરાંમ, ત્રેસઠ સીલાખ્યા પુરૂષનો ઠામ ॥ ૧૯ ॥ આદે નગર અયોધ્યા પુરી, ઇંદ્રપુરી જાંણે અવતરી; ગઢ મઢ મંદીર પોળ બજાર, સોહે નગરી સકળ પ્રકાર ॥ ૨૦ ॥ ચોરાસી ચઉટાં અતી ચંગ, સાત ભુમી આવાસ ઉતંગ; હીચેસ્ત્રી હીંદાળાખાટ; પેહેરણ ચીર પટંબર પાટ ॥ ૨૧ ॥ કોટીધજ લખે શ્વરી લોક, વસ્તી તીહાં ઘર શઘળા લોક; માહાજનલોક તીહાં ઘણ સુખી, ચોરજાર જુગળ તે દુખી ॥ ૨૨ ॥ પુન્ય કાજ દેહેરાં પોશાળ, શ્રાવક જીવદયા પ્રતીપાળ; સાહા મંડાવે સતુકાર, દીન હીણનો કરે ઉધાર ॥ ૨૩ ॥ સાધ સાધવી સુધાયતી, જેહેને પાપ ન લાગે રતી; આપે ધરમ તણો ઉપદેશ, ભાજે ભવ ભય કોડી કળેશ, ॥ ૨૪ ॥ બ્રહ્મણ ક્ષત્રીય વઇસની સુદ્ર, વરણ ચ્યાર વસે અક્ષુદ; આપાપણી ધર્મ કરણી કરે, પરને પીડયા કરતાં ડરે ॥ ૨૫ ॥ કદોઇ કઠીઆરા કુંભાર, માળી મરદનીઆ સુતાર; ઘાંચી મોચી તંબોળી સારે, કાસ પાંચ વરણ અઢાર ॥ ૨૬ ॥ એહવી ઉતમ નગરી જાંણ, બાર જોયણ તેહનો પરીમાણ; રાજા નીષદ કરે તીહાં રાજ્ય, સારે શહુના વંછીત કાજ ॥ ૨૭ ॥ આણ દાંણ આણા પ્રચંડ, અદભુત તેજ પ્રતાપ અખંડ; વઇરી .. ને કઇ આહરાંન, બકરી જેમ નાસી જે કાન ॥ ૨૮ ॥ તેજ પ્રતાપી સબળ આ કરે, નહી કો વાક

ફ્સી વાતરો; ન્યાય તપાસ કરે આપ મુખી, પ્રજા લોક સહુ હોએ સુખી ૨૯ ॥ લાવ્યણ લક્ષણ લીલા ભરી, ઈંદ્રાંણી જાંણે અવતરી; પટરાંણી લાવણ્ય સુંદરી, શીલ શરમ. સીલે ભરી ॥ ૩૦ ॥ સાસરીયાં તે માને ઘણું, એ લક્ષણ ઉતમ વહુ તણું; દોલતવંતી માહા દાતાર, ભકતી સંતોખે નીજ ભરતાર ॥ ૩૧ ॥ તીણ જાયા બે પુત્ર રતન, કીજે તેહુના કોડી જતન; એક નળ બીજો કુબર નામ, રુપવંત ગુણમણી અભીરાંમ ॥ ૩૨ ॥ રાજ્ય કુમર એતી રળીયાંમણા, સહેજે સુદર સોહામણા; નલભદ્રક ઉતમ સુસનેહ, કુબર કુડ કપટનો ગેહ ॥ ૩૩ ॥ નલદવદંતીની ચોપાઇ, પેહેલી ઢાળ એ પુરી થઇ; સમય સુદર કહે સુણજો સહુ, બીજી વાત છે આગળ બહું ॥ ૩૪ ॥

ઢાળ. ૨ જી

યોગના તેરે કહીજોરે આવે એ દેશી.

એણે અવસર એક આવ્યુરે, પરદેશ હુંતીરે દુત; બે કર જોડી વીનવેરે,વાત કહી અદ્ભુત ॥૩૫॥ પંથીડાબોલી અમૃત વાંણી, પંથીડા ચતુરસુજાણ ॥ એ આંકણી ॥ વિદર્ભ દેશ વખાણીએરે, કુંડનપૂર ગુણ ખાણરે; પૃથ્વી રુપણી પવનનીરે, ટાનનું કુંડળ જાણ ॥ પં૦ ॥ ૩૬ ॥ રાજ્ય કરે તીહાં રાજીયોરે, નામે ભીમ નરેશરે; વૈરિ વનવાશી થયારે; ભય નાઠા તિહાં શેખ ॥ પં૦ ॥ ૩૭ ॥ રાજ્ય કુંયર અ-

તી રૂપડીરે, સકળ કળા અભિરામરે; શ્વેત ગજ દીઠો સુહ-
ણોરે, દવદંતી તેણે નામ ॥ પ૦ ॥ ૩૮ ॥ એહવિ નહી
અપછરારે, નહી વિદ્યાધર કોઇરે; વય થઇ વર્ષ અઢારનીરે,
જોવન લેહેરે જાય ॥ પ૦ ॥ ૩૯ ॥ એકએ રૂપ ઉતમ ધ-
રેયોરે, વળી બીજુ નઘાડાયરે; વિજ્ઞાન માંહારો વિસરયોરે,
વહીંચી તુરનો થાય ॥ પ૦ ॥ ૪૦ ના ગુણ ગણવા ભણી
સરસ્વતીરે, હાથ ગ્રહી જપ માળરે; પાર હજી પામી નહીરે,
કેતોહી ગયો કાળ ॥ પ૦ ॥ ૪૧ ॥ સેહેસ લોચન સફ-
ળાં કરીરે, દરશણ કરતો ઇંદ્રરે; ચતુરમુખ વેદ વીચી ભણી
રે, દવદંતી ગુણ વૃંદ ॥ પ૦ ॥ ૪૨ ॥ નીરખંતાં નયણાં
ઠરીરે, ચાલે ગજ ગતી ગેલરે; ચંદ્ર વદન મૃગ લોયણીરે,
સાચી મોહન વેલ ॥ પ૦ ॥ ૪૩ ॥ દેવતો અરીહંત દે-
વતારે, ગુરૂ ગુણ ગીરૂવા શાધરે; ધર્મ તે કેવળી ભાખી-
યોરે, લઘુવય સમકીત લાધ ॥ પ૦ ॥ ૪૪ ॥ ભાવી તીર્થં-
કર ભલોરે, શાંતીનાથ સુખકારરે; દીધી પ્રતિમા દેવનારે, તે
પુજે ત્રણવાર ॥ પ૦ ॥ ૪૫ ॥ ભરજોવન આવી ભ-
લીરે, સુંદર જસ શો ભાગ્યરે; જે એહને પરણી જશેરે,
તેહનો સબળો ભાગ્ય ॥ પ૦ ॥ ૪૬ ॥ સંવરા મંડપ માં
ડિયોરે, મુક્યા સઘળે દુતરે; વડવડા રાણા સજીયારે, તેડી
આરજ પુત ॥ પ૦ ॥ ૪૭ ॥ મુકયો મુજને તુમ ભણીરે,
કુંયરા તેડણ કાજરે; નરે કુંઅરસ્યુ આવીએરે, અવસર મો-
હોટો આજ ॥ પ૦ ॥ ૪૮ ॥ નીષધ રાય હર્ખીત થયોરે;

જોગના કેરી ઢાળરે; સમયસુંદર કહે સાંભળોરે, બીજી ઢાળ રસાળ ॥ ૫૦ ॥ ૪૯ ॥

દુહા

નીષધ રાજા આવીઓ, માન્યુ દુત વચન; ચતુ રંગી સેના પરી વરયો, સાથે પુત્ર રત્ન ॥ ૫૦ ॥ ચાલ્યો રાજા સુપરસુ, ઊતકંઠ કીધ પ્રયાણ; પ્રજા લોકની પીડવે, તે જમ મારગ જાણ ॥ ૫૧ ॥ આવ્યા રાય ઉતાવળો, કુંડ ન પૂરની પાસ; પ્રેસારો પ્રગટ કીયો, ભીમ ભલી પરતાસ ॥ ૫૨ ॥ રાયે ઉતારો આપીઓ, કીડા કાનન માંહે; અંબ કદંબ કેલીહર, સુદર સીતળ છાંહી ॥ ૫૩ ॥ બીજા પણ આવ્યા તીહાં, ઠામ ઠામના ભુપ; નળતનું સરીખો નીરખીયો, બીજા ડાભ સ્વરૂપ ॥ ૫૪ ॥

ઢાળ ૩જી

જયતમાલની દેશી

આણંદસુ રાજા આવે, સંવરા મંડપ મંડાવે; સારખી ધરતી સમરાવે ॥ ૫૫ ॥ જાજમ જબાપ બીછાવે, સકળા દકથી પોહાવી; પાટ પટંબર ઘણા પથરાવે, ફુલ ફગર વીચીત્ર બનાવે ॥ ૫૬ ॥ વીટાવી ચીહુ દીસ વાડી, દરસી એસી ભાતી દેખાડી; ચીતરાવચાં રૂડા ચીતરામ, નગરી કુંજર અતી અભીરામ ॥ ૫૭ ॥ તીહાં તાણ્યા ઉચા તંબુ, કશબી જરે બાપ કહ્યું; નીલક મુઆમલ રંગ, ચી

હુન્નીશ મદ્રના અતી અંગ ॥ ૫૮ ॥ લટકાળુ સોનારા લટકે, ઘુંઘુ પામ્યા તીભણી મટકે; ઝંમ ઝંમ ઝબકે ઝાંઝા ઝોળી, વીચે ચીકુઆ મા હોરી ઓળી ॥ ૫૯ ॥ મનોહર મોતીયાં રીજળી, પ્રોંઠ વીચ માંહી પ્રવાળી; ઝંમ ઝંમ ઝબકે વીચે ઝાંઆ, બાળક મારગે દીઆણા ॥ ૬૦ ॥ લાંબી લહેકે ફુલની માળા, પરીમલ મહેકે સુવીસળાં; ઉપર ઊંચી ધજસોહે. સુરનરના મનમોહે ॥ ૬૧ ॥ કસ્નાગર અગર કપુર, સેજારસની ચીડને ચુર, ધુપ ધાંણુ સુગંધ સુવાસ; ઊછળે પરીમલ ઊંચો આગાસ ॥ ૬૨ ॥ પૂતળી થંભે સણગારી, અંગે ગાંઠે કરી સારી; જાંણે આપછરા જેવા આવી, જો-ઇને રહી લપટાવી ॥ ૬૩ ॥ સીંહાસન મંડપ માહે, અતી ઊંચાં માંડ્યાં ઊછાહે; પરવાળા કનકને પાયા, વીચે લાલ અતીકા બીડાવા ॥ ૬૪ ॥ મણી માણેક મોતી જડીઆ, ઘાણુ પાણી સંગાથે ઘડીઆ; તીહાં બેઠા રાજ કુમાર, સજી સુંદર સોલ સણગાર ॥ ૬૫ ॥ સ્નાન મંજન કીધા પવિત્ર, વાઘા પેહેર્યા સુચીત્ર; ગલી ચુવા ચંપેલ લગાવ, મન ગમતા વેસ બનાયા ॥ ૬૬ ॥ સીર મેઘાંબરન છત્ર, અંબર વીંઝે અતીચીત્ર; વર તીલક વીરાજીત ભાલ, કાંને કુંડળ અતીવ વિશાળ ॥ ૬૭ ॥ મનોહર મોતી હાર, બાંહે બેહુ બીરખા સાર; વીર વલીઆં વીજુબીત બાંહ, ભાજણ ભર્યા સમછે તાંહ ॥ ૬૮ ॥ સોનાનાં સાંકળા હાથે, પેહેર્યાં વેસદતી તે સાથે; કંદોરા કેડે સોનાના, સઘળાં પર

રાં અની સાર ॥ ૬૯ ॥ રાજા દીસે કલ્પ વૃક્ષ, અથવા જાણે ઇંદ્ર પ્રતક્ષ; આજથી કાલી નવ રોજ જાણી પામી જઇ પુન્ય પ્રમાંણ ॥ ૭૦ ॥ બેઠા તીહાં નીસીધ નરેંદ, જાણે કરી પુનમ ચંદ, બેઠા પુત્ર બેહુ પાસે; રવી ઉગ્યા જાણે આકાસે ॥ ૭૧ ॥ રવી આગે તારા જેમ, નળ આગે બીજા તેમ; કરતા દવદંતીની આસ, નળ દેખી થયા નીરાસ ॥ ૭૨ ॥ કેનાં હવે કીજે વખાણ, નળ સમો નહી કોઇ રાય રાણ; સમય સુંદર એણીપેરે ભાખે, ઢાળ ત્રીજી ઇતર રાખે ॥ ૭૩ ॥

દુહા

હવે દવદંતી કુવરી, કરી સોલ સાણગાર; આવી સંવર મંડવે, પુઠે બહુ પરીવાર ॥ ૭૩ ॥ જે જાણે વંશાવલી, તે અાં લીધી સાથ; મણી માણેક મોતી જડી કનક છડી છે હાથ ॥ ૭૫ ॥ નયણે રાજા નીરખતાં, કુવરી અતી સુક માળ; ગનગતીં ચાલે મલપતી, હાથે લેઇ વરમાળ ॥ ૮૬ ॥ ચીત સૌના ખાચી લીઆ, લોહ ચમક પાસાણ; પણ દવદંતી ચીત, ખાચે તે પરમાણ ॥ ૭૭ ॥ ચિત જન તેને આવતે, કુવરી દેખણ કાજ; મારગ કીધો સાંકડો, વીરતર તે પણ આજ ॥ ૭૮ ॥ કામ કીય ઊરતીં કારણે, લક્ષ્મી કાય મોરારી; ઇસ પારવતીનીસ ચીત, કીધો એણે કીરતાર ॥ ૭૯ ॥ પણ દવદંતી સારિખો, કહો કીયો કુમાર; સીધાસંન બેઠાં થકાં, રાજા કરે વીચાર ॥ ૮૦ ॥જે.

લક્ષ્મીની સમ્પાયન છે, જીણને વરસે આજ; તે પુન્યવંત જાણજો, લાધ્યો ત્રીભુવન રાજ ॥ ૮૧ ॥

ઢાળ ૪ થી

ગીરધર આવે લુસ એ દેશી

પૈત્રણી આગળથી કહી, વંશાવલી રીધી રૂપ; રાજકુંવરે ધુગટ ઉટમે, સાંભળી દેખી સ્વરૂપ; રાજ કુંયર વરી વરી, બાઇ મનગમતો સુખ કાજ ॥ એ આંકણી ॥ મગધ દેશનો રાજીયો, જસ પ્રબલ તેજ પ્રતાપ; રીપુ નાશી ગયા રાનમાં, ચડી નહી કોઇ ચાપ ॥ ૮૪ ॥ વંગ દેશનો છત્રપતી, અરી નારી હાનલ ચોર; જસ રૂપે રંજી કામિની, નિત દિન કરે છે નિહોર ॥ ૮૫ ॥ રા૦ કલીગ દેશ તણો કહયો, રાજા રણંગ સુર; જગમાં જસ તેનો ઘણો, રૂપતુ દેખી હજુર ॥ ૮૬ ॥ રા૦ દેખી દક્ષીણ દેશનો, રાજા અનોપમ રૂપ; ગજવાજી મણી માણેક તણી, ભેડ કરી જસ ભુપ ॥ ૭૯ ॥ રા૦ કુવર કંબોજ દેસનો, જેણે દેસે અ. શ્વ રતન; લાખે પણ લામે નહીં, વેગ પવન કે મંન ॥ ૮૮ ॥ રા૦ કુરૂણ દેશનો હુકમ કરી, ન્યય નીત પાલે રાજ સારણ ગત પલી સદા; કરી ઊતમ પરકાજ ॥ ૮૯ ॥ રા૦ વછ દેશ તણો ધણી, જીહાં સખર સુદર સાળ; ભોજન સ જાઇ અતી ભલી, રૂપ તુ નવાણની હાલ ॥ ૯૦ ॥ રા૦ છ ચલ છબાયો રાજવી, કારમીર દેસનો જાણ; જીણ દેસે કેશ

ર નીપજે, રતન કઅગનની ખાંણ ॥ ૯૧ ॥ રા૦ દેસ કાસી નો ધણી, જીહાં વહે ગંગા નીર; સ્નાન કરતાં પ્રહસમે, નીરમળ થાય શરીર ॥ ૯૨ ॥ રા૦ મલયાચલનો મહીપતી, જીણેપણ ન લાગ્યા પાપ, બાવના ચંદન તીહાં બહુ; તાપ તજી માસા જાય ॥ ૯૩ ॥ રા૦ સુરદેશ તણો ધણી, જીહાં વહે જમુના પૂર; રાજ રીદ્ધિ પરના પામ્યો, તેજ પ્રતાપ પડુર ॥ ૯૪ ॥ રા૦ પુન્યવંત પ્રસંસીએ પંચાલ દેસનો રાય, દાનશાળા મંડાવે દેસમાં; પુન્ય ભંડાર ભરાય ॥ ૯૫ ॥ ઇમ લાકને કરણીરના, બેઠા નીરંદ અનેક જે મન માને તાહરે, વર તેહને સુવિવેક ॥ ૯૬ ॥ એમ જે જે દેખ્યા તે મન નમાને કોઇ, ચતુરાણી સામ્યન તણી; ભેદ જાણે સોય ॥ રા૦ ॥ ૯૭ ॥ અનુક્રમે કુંવરી ચાલતાં દીવી તણી પેરે થાય; પૂંઠે અંધારો આગળે; અજવાળો થાતો જાય ॥ રા૦ ॥ ૯૮ ॥ સુણ કુંવરી કહે વેત્રણી, એ નૈષધ નામ નરીંદ; બેઠુ પાસે બેઠા પૂત્ર જે, નળ કુમર રવીચંદ રા૦ ॥ ૯૯ ॥ કાંદર્પ દેવ આપણા, જાણે રૂપ કીધાં દાય ઇસ્વર દેવને જીતવા તું રૂડીપેરે જોય ॥ રા૦ ૧૦૦ ॥ સો ભાગ્ય મહિમા નીલો; દીસતો દેવકુમાર, નળ કુમર સરેખા નીરખતાં, નહી કોઇ એણે સંસાર ॥ રા૦ ॥ ૧૦૧ ॥ દવદંતી નળ દેખતાં હરખીત હુઇ તતકાળ; નજરે નજરે લાગી રહી, મૃગલા પડ્યા જીમ જાળ ॥ રા૦ ॥ ૧૦૨ ॥ રૂપ વૃક્ષ જીમ સીંચતાં, રાજન વૃક્ષ ઉલ્હાસ; દવદંતી કરી

જાયે પરી, નગ તરૂ થાણું માંડુ ॥ રા० ॥ ૧૦૩॥ દ-
વદંતી એમ ચિંતવી, કાંદર્પ દેવતા એહ; વીરહણી હત્યા પા
તકી, તસુ કીમ સુંદર દેહ ॥ રા० ॥ ૨૦૪ ॥ દવદંતી મ
ન માનિયુ, નળ રાયશું હરી એગુ; વરમાળા કંઠે ઠવી,
સુરંગીરે તારાની શ્રેણ ॥ રા० ॥ ૧૦૫ ॥ નળ વરિયો બી
જા દેખીને, રણુ માંડયો અભિરામ; નળ બળપ્રજ્ઞુ જી આ
પણુ, પ્રાહતકીયા રાજન ॥ ૨૦૬ ॥ રા० હવે ભીમ રાજે
માંડીઓ, વીહવા સબળ વીચીત્ર; જાંને માનવી સવી મીલ્યો
ભોજન ભલી કરી જુગત રા० ॥ ૧૦૭ ॥ વર કંન્યા બે
સારીયાં, અતી ચતુર ચોરી માંહે; આરી પ્રકારી મસહુ
કીયા, બેહુ મન અતી ઉછાહ રા० ॥ ૧૦૮ ॥ ગીત ગ્યાં
ન મંગળ વાજીઆ, વાઇ મંગળ તુર; સગાસણીજા સ
હુ મીલ્યા, પ્રગટયો આંણંદ પુર ॥ રા० ॥ ૧૦૯ ॥ હાથ
મીલાવી હરખ્યા સહુ, પ્રગટયો બહુ પેરે સ્નેહ; પ્રેમરસ અ
મીતો ભીતરે, બાહેર નીસરયો ભેદ ॥ રા० ॥ ૧૧૦ ॥
જીમણો હાથ બેહુ દીયો, એક બંધ કીયો દોય; ચંદ્ર સુર
જાછે સાખીયા, કદી વીહડે નહી દોય ॥ રા० ॥ ૧૧૧ ॥
હાથ મુકાવણ હાથીઆ, ઘોડા ઘણા અસ્વાર; દાઇજો દીધા
અતી ઘણા, દ્રવ્ય તણો ભંડાર ॥ રા० ॥ ૧૧૨ ॥ બેહુ ત
ણા છેહડા બાંધીઆ, જાંણે બંધ કીધો એહ; હું તાહારે
તુમાહારે, જીવણ એક જુવો દેહ; ચોથુ મંગળ વરતીયુ,
કંન્યા ને વર કેક પુઠે પરેઠે કાંમની, વસ્તી હુઇ ભાવે વેડ

॥ શી૦ ॥ ૧૧૪ ॥ ચોથી ઢાળ પૂરી થઇ, સઘળુ તણ પૂગ્યા કોડ, સંમય સુદર કહે સાંભળો; અવીચળ એહની જોડ ॥શી૦ ॥ ૧૧૫ ॥

દુહા.

ભીમ નરંદ ભલીપેરે, સંતોખ્યા સહુ લોક; દવદંતીને ચાલતાં, દીધા સકલા થોક ॥ ૧૬ ॥ સંપ્રડણ સાથે ચલ્યો, ભીમ ભલો ભૂપાળ; વીછડતાં માવીત્રથી; રોવે અબળા બાળ ॥ ૧૭ ॥ રોતાં સહુ રોવરાવીયાં, સજન કુટંબ પરીવાર કુણ જાણે મીલસ્યે કદા; દૈવ તણો વ્યવહાર ॥ ૧૮ ॥

ઢાળ ૫ મી

અપણે સોદાગરકુ અલગ દેસમાં એ દેસી.

મા બેહેન મીલીયાં સખીયણ ટોળી, સીખ દીએ બાઇ મત થાએ ભોળી; વિનય કરજે બાઇ વિનય કરજે; આપણા સાસરીયાં માંહી શોભા ધરજે ॥ એ આંકણી ॥ ૧૯ ॥ પેરે પેહેલી ઉઠજે પરભાતે, દેવ ગુરૂ નામ ગ્રહણ કરજે; શાંતીનાથ પુજે નીત મેવા, સદગુરૂની બાઇ કરજે શેવા ॥ વી૦ ॥ ૨૧ ॥ સઘળી સોહાસણની આશીસ લેજે, મોહોટા માણસની લાજ તું ધરજે; સાસુ જેઠાણી નાણદલ પાએ પડજે, સાચું જુઠું કોઇશું મત લડજે ॥વિ૦ ॥ ૨૩ જીવ જતન દયા ધર્મ દીપાવે, હીશા કરે તેને તુ વારે; પેઉ પેહેલી ભોજન મત કરજે, ઉતમ કુળ આચાર આદરજે ॥

વિ૦ ॥ ૨૫ ॥ મીઠું બોલે અમૃત વાણી, ઘણું સંતોષે દે-રાણી જેઠાણી ॥ વિ૦ ॥ ૨૬ ॥ વડા માણસ આવે ઉઠી ઉભી થાજે, જાતાં આઘેરી સંપેડણ જાજે ॥ વિ૦ ॥ ૨૭ દોલત હાથે કરી દાન દેજે બાઇ, સંગત કરજે ઉતમ તાઇ વિ૦ ॥ ૨૮ ॥ કષ્ટ પડે ભરતારમાં મુકે, કુળ આચાર થકી મત ચુકે ॥ વિ૦ ॥ ૨૯ ॥ શીખ દેઇ મળી સહુ કો-પતીઆં, નળ દવદંતી આઘાં ચલીઆં વી૦ ॥ ૩૦ ॥ પાંચમી ઢાળ કુલીન વહુની, સમય સુંદર કહે સીખ સહુની ॥ વી૦ ॥ ૩૧ ॥

દુહા.

ભલીપેરે ભરતારસ્યું, બેઠા પેહેલ મોઝાર; પગ પગ પ્રેમ વચને કરી, સંતોષે નળનાર ॥ ૧ ॥ ઘણી ભુમી સંપેડીને પાછો આવ્યો ભીમ, ચાલ્યો કટક ઉતાવળો; આવી અટકી સીમ ॥ ૨ ॥ મારગ માહી આવતા, આધી રાત મોઝાર, નળ દવદંતી સાંભળા; ભરતાણા ઝંકાર ॥ ૩ ॥ અચરીજ નળને ઉપનો, લસ્કર થંભ્યો તેથ; દેખ્યો પણ તે દીસે નહી, ભમરા ગુંજે જેથ ॥ ૪ ॥ દવદંતી પ્રતે પુછીયું, કહો કુણ એહ વીચાર; લક્ષ સુગંધ કીસ્યુંઇહાં, ભમર ગુંજે સાર ॥ ૫ ॥ નળ કહે નીરત પડે નહી, ઘોર ઘટા અંધારે; કુણ જાણે ઇહાં છે કીસ્યું; ઉભો રહ્યો લગાર ॥ ૬ ॥ દવદંતી હાથ ફેરવ્યો ભાલા ઉપર અવીલંબ, તેજ પુ-

જય પ્રગટ્યો તીહાં; જાંણે સુરજ બીબ ॥ ૭ ॥ અજુવા વાળો સઘળે હુવો, દીઠા સાધુ નીગ્રંથ; એકાંતે કાઉસગ ર હ્યો, સાધુ મુગતીનો પંથ ॥ ૮ ॥

ઢાળ ૬ ઠી

સીઅળ સુરંગીચુનડી એ દેશી

નળ દવદંતી આવીયાં, સાધુ સમીપે કોડારે; દેઇ ત્રણ પ્રાક્ષણા વંદે બે કર જોડારે ॥ ૯ ॥ બલીહારી તારે નામ કી ॥ ૧૦ ॥ કટક સહુ એકઠો થયો, દેખી સાધુની દેહરે; ધનધન તુ સહુકો કહે, તારી ઉતમ કરણી, એહરે ॥ બ૦॥ ॥ ૧૧ ॥ અસાર સંસાર જાણી કરી, લીધો સંજમ ભારરે; ઉત કસ્ટી ક્રિયા કરે, રહી અટવી ડંડાકારરે ॥ ૧૨ ॥ ॥ બ૦ ॥ મદઝરતો ગજ આવીઓ, ખાજ ખણે એણેરપે રે; વારી વાર માથુ ગસી, પણ મુની ચરણ ન ડુએરે ॥ બા૦ ॥ ૧૩ ॥ મેરૂ અડગ મુનીવર રહી, ડાલ્યો નહીઅ લગારરે; મેઘ ઘણો છે દાલસ્યુ, પણ સાધુજી નકરે સારરે ॥ બા૦ ॥ ૧૪ ॥ મંદ સુગંધ આવી વાસના, સહુ વન ર હ્યો મહકારરે, ભોગી ભમરા આવીઆ, મુની તનુસ્યુ રે- હ્યા લપટાયારે, ॥ બ ॥ ૧૫ ॥ એહ વીરતાંત કહ્યો નળે આપણી બુધી વીચારીરે; પરસંસા સહુકો કરે, એહ મોહો ટા અણગારરે ॥ બા૦ ॥ ૧૬ ॥ કરજોડી રાજા કહે, વીન તી એક અવધારોરે, ધર્મ સુણાવો સાધુજી; હમને ભવ જ ળ તારોરે ॥ બા૦ ॥ ૧૭ ॥ મુનીવર કાઉસગ પારીને, બે

એડા મુની પ્રદેસેરે; અનીત્ય દેખાડયો આઊખો, દીધો ધર્મ ઊપદેસરે ॥ બા૦ ॥ ૧૮ ॥ નગરાજા પૂછે કહો, તીલક હુવો કેમરે; પૂર્વ પૂન્ય કીયાં કીરયા, તપ જપ ક્રિયા નેમરે; બા૦ ॥ ૧૯ ॥ અવધી જ્ઞાની મુની ઉપદીસે; સુણ રાજન વૃતાંતરે, દવદંતી પેહેલી હતી; નૃપ સ્ત્રી ધનવંતરે, ॥ બા૦ ॥ ૨૦ ॥ તીર્થંકર નો તપ કીયો; ઊજમણો કીયો એહરે; જીન ચોવીસ ચઢાવીયા, રત્ન તીલક સુસનેહરે; । બા૦ ॥ ૨૧ ॥ ભાવ તીલક પણ હુવો એણે ભવે, આગલે ભવે પણ સુખરે; એમ જાણીને ધર્મ કરો જીમ દેખો નહી દુખરે ॥ બા૦ ॥ ૨૨ ॥ વૃત પચખાણ કીધા ઘણા, લાભ થયા ભરપૂર; નળ દવદંતી નીષધ તણો પ્રગટયો પુન્ય અંકુરરે ॥ બા૦ ॥ ૨૩ ॥ કર જોડી સહુકો કહે, ધન ધન તુજ અવતારરે; ધન્ય માતા જેણે ઊધરયો; તું મુગતી તણો દાતારરે ॥ બા૦ ॥ ૨૪ ॥ આજ જન્મ સફળો હુવો, આજ હુવા નીપાપરે; દરસણ દીઠો તાહરો ધર્મ સુણાવ્યો આપરે ॥ બા૦ ॥ ૨૫ ॥ તું જંગમ તીર્થ ભેટીયો, પુરવ પુન્ય પ્રમાણરે સાધુ વંદી સૌ કો ચલ્યું, વાજતે ઘણ નીશાણરે ॥ બા૦ ॥ ૨૬ ॥ છઠી ઢાળ પુરી થઇ; કીધો સાધુ ગુણ ગ્રામરે; સમય સુંદર કહે માહ । સાધુને નીત્ય પ્રણામરે ॥ બા૦ ॥ ૨૭ ॥

દુહા

આવ્યો નળ વળી ચોપસુ, પોહોત્યો નગરી પાસ, દ-

વદ'ત્રીને દેખાડતો, વન વાડી આવાસ ॥ ૧ ॥ આગે વધાવો આવીયો, હરખ્યા સૌ નર નાર; સબળ પેસારો સજ્જ કરી, મંત્રી શીર સીકદાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૭ મી

લાખા ધુલાણીના ગીતની દેશી

કરજોડી તીહાં કોટવાળ કચરો બોહિરાવી, ગલી આછી કરી નીરમળ નીર છંટાવી ફુલ વિખેરચાં ગલીએ બહુ પેરે ॥ ૩ ॥ બાંધ્યાં તોરણ બાર ઘર ઘર ગુ ગુડી ઉંચી ઉછાળ; શીણગા ચાં સચી હાટ પોળ અરીસા સુરજ જળહળે ॥ ૪ સોવન જડીત પલાણ ઘોટક ચાલે આગે હિંસતા, મદઝરતા માહાતંગ શીશ જાણે પરબત દીસતા ॥ ૫ ॥ વાજે વાજીત્ર તુર ભેરી ફેરી ભૂગળ ભળહરે, પૂરષા હાથે પ્રધાન નવરંગ નેજા ફરહરે ॥ ૬ ॥ શીર ધરી પૂરણ કુંભ પદમણી આવી સામી મલપતી, ગાએ સોહલાં ગીત મીતી વધાવે શોહવે મલમતી ॥ ૭ ॥ નળ દવદંતી નાર જોડી વીધાતા સરખી નીરમે, આપે સૌ આશીશ અવીચળ જોડી હોજો નિરભયે ॥ ૮ ॥ આવ્યો નળ આવાસ માતા પીતા હરખ વિલાસ સીળ તણી સુપસાય આણંદ લીલા આસ્યા ફળી ॥ ૯ ॥ શ્રી ખરતર ગછ રાય શ્રી જીન ચંદ સુરીસ્વર, જુગ પ્રધાન કેહેવાય શ્રી જીન સીધ સુરી સુખ કરે

॥ ૧૦ ॥ સકળચંદ તસુ શીષ્ય સમય સુંદર કહે ચીરંજ
યો, સાતમી ઢાળ રસાળ પેહેલો ખંડ પૂરો થયો ॥ ૧૧ ॥

ખંડ પેહેલો સમાપ્ત.

દુહા

અંગ ઇગ્યાર કહયા ઇહાં, બાર ઉપાંગ કહાય; છહેદ ગ્રંથ છાના નહી, મુળ સુત્ર વળી ચ્યાર ॥ ૧ ॥ દસ પયનાં દીપતાં, નંદી અનું જોગ દ્વાર; પીસતાલીસ આગમ નમી, બીજો ખંડ કહુ સાર ॥ ૨ ॥ નળ દવદંતી નારીસ્યુ, સુખ ભોગવે અભંગ; નાનાવીધ ક્રીડા કરે, આણીમન ઊછરંગ ॥ ૩ ॥ કબહી જળક્રીડાકરે, કબહી કરે ચઊ ગ્નાન; કબહી વીલસે બાગમે, કબહી સુણે ગીત ગ્ના ન ॥ ૪ ॥ કબહી નારી પ્રેમસ્યુ, ખેલે પાસા સાર; કબ હી પુછે અતી કઠીણ, સાસ્ત્ર તણા સુવીચાર ॥ ૫ ॥ કબહી રંગમે રસાણું, કબહી કરે કાંમ કેળ; કબહીં બજાવે વીણને, કબહી રમે મન મેલ ॥ ૬ ॥ કબહી ઊખાં ખોલાં કહે, દુહા ગુઢા વળી છંદ; હરી આળી હુસ્યે કહે; અહની સ કરે આણંદ ॥ ૭ ॥ કોણ દેવ કોણ ગુરૂ ભલો, કોણ ભલો કહો ધર્મ; નરે નારી બેહુ નીપૂણ; પૂછે માંહેલો મર્મ, ॥ ૮ ॥ એમ વીનોદ કરતાં થકાં, નળ દવદંતી નાર; કાળ ગમાવે સુખમાં, સફળ કરી અવતાર ॥ ૯ ॥

વરસ ગણે માસ સરીખુ, માસતે દીવસ સમાંન; દીવસ ઘડી સમો ગણો: ઘડી ગણે ખીણ સમાન ॥ ૧૦ ॥ નૈષધરાય અવસર નીપૂણ, નળને દીધુ રાજ્ય કુબર યુવરાજા કીયો, આપ ધર્મ કાજ ॥ ૧૧ ॥ દીક્ષા લેઇ રૂડી પેરે, પાળે પચાચાર; તપ જપ કીરીયા અતી આકરો, પોહોતો સરગ મોઝાર ॥ ૧૨ ॥ નળ રાજા થાયો નવો, પાળે રાજ અખંડ; પુન્ય પ્રમાણે ભોગવે, ભરત તણા ત્રણ ખંડ ॥ ૧૩ ॥ નીમ કદંબ નરે સરૂ, તેજ પ્રતાપ પ્રચંડ; નગ આગ્ના નવી માનતો; તે ભાંજ્યો ભુજ ડંડ ॥ ૧૪ ॥ પ્રજા લોક આસીસ દે, અમે સુખીયા થયા આજ; પણ કુબર મછરવહે, લેવા વંછે રાજ્ય ॥ ૧૫ ॥

ઢાળ ૧ લી

ચંદ્ર ઊલાલાની દેશી

કુબરે કુડ કપટ ભરયોરે, વંછે આપને રાજ્ય નળ રાજા પ્રતે એમ ભણેરે; રમત રમીએ કાંઇ આજ ॥ ૧૬ ॥ રમત રમવા કાંઇ આજરે ભાઇ. સારી પાસાની લીધી સજાઇ; બેસવા કાજ જાજમ બીછાઇ, લોક આવ્યા દેખવા ને ધાઇજી ॥ ૧૭ ॥ રાજેસરજીરે બેભાઇ રમત રમેરે, નાખે પાસા જોરો; સારી સારી આપણી દા નાખે કરી સોરો ॥ ૧૮ ॥ દા નાખે કરી સોરરે મોટો, નળ ભદ્રક

ને કુંઅર બેઠો; તુરત એ રમતે આવસે ટોટો; રાજ્ય લે મ દેસ્યે લંગોટો ॥ ૧૯ ॥ વ્યસન પડ્યા તે બેહુ જાણા રે; રાતને દીવસ રમંત, ભોજન વીધી ભુલી ગયારે નયણે નીદ ગમંત ॥ ૨૦ ॥ નયણે નીદ ગમંતરે હોડી, ઊંડવી ઊટ ને હાથે ઘોડા; જવહર સહીત કુડ ળના જોડી, આહી ના બેરખા કનક ગંઠોડાજી ॥ ૨૧ ॥, નળ ડાહયો પણ સ્યું કરેરે, હારે વારોવાર; પાસો ન પડે પાધરોરે, દુસમન જેમ વીચારરે ॥ ૨૨ ॥ મો માગ્યો ન પડે દેઓ તમાસો, કરતાં થયો વીખઃસોજી ॥ ૨૩ ॥ નળ રાજા મતીથી કરે અનુક્રમે હારી રહ્યો. અંધારી પખ જીમ ચંદ્ર મારે; તીમ એ વાત પ્રસીધો, જીમ એ વાત પ્રસીધજ દાઠી; ખીણ ખીણ લખમી સઘળી ખુટી, અતી તાંણીજે તેતો તુટી; જેહની પાતલી તેહની ફુટેજી ॥ ૨૪ ॥ કુબર આણંદ અતી ઘણોરે, પ્રજા લોક ઘરે દુઓ; અંધારી રાતે સહુ દુખીરે ગુહડ પામે સુખરે હાહા; લોક કહે કહો કીજે કાહા, નળ ઉડાડયો ઝાલી બાંહો ॥ ૨૫ ॥ દવદંતી વાત સાંભળી આવી પેઊની પાસો, કરજોડી વીનતી કરેરે પેઊ સુણો અરદાસો, એક સુણો અરદાસ માહરી ઊઠી ઊભા થાવો વસન નીવારી; ઘરની રીધી ઘણેરી હારી; તળી એક રમત પાસા સારીજી ॥ ૨૬ ॥ દુત માંસ વેશ્યા સુરારે, પાપાધી પરદાર, ચોર વ્યસન સાતે બુરાંરે, દુર ગતીના દાતારો; દુર

ગની ના દાતારરે સાતે, ઘર જાએ એણ વ્યસન ની વાતે ભીખ માગી દીવસે જાને, પીડ ભરાએ પાપને ખાતેજી ॥ ૨૭ ॥ સુતાપાસ્યે વરાવીગરે, કાંતુહાર રાજો; રાજ્ય દી સાસકે સ્વારથીરે; છોડી જાસે આજો, છોડી જાસ્યે આજ રે કંતા; એ વાતની મુજને સંભળી ચંતા, વ્યસનસે બ્યા તો ગયા દંતા; વડા વડેરા એમ કહેતાજી ॥ ૨૮ ॥ કહયો ન માને કોઇનોરે, કહો હવે કીજે કેમ; અંકુસ વસ્ય આ વેનહીરે, મદ ઝરતો ગજ જેમ; મદ ઝરતો ગજ જેમ સ એ, ખપી રહ્યા સબ લોક લોકાઇ; ઉઠજો નહી હકીગત કાંઇ, દવદંતી પાછી વળી આઇજી ॥ ૨૯ ॥ નળઅંતેઉ ર હારીઓરે હારયો દવદંતીનાર, પ્રેહ સમે ચમકી કો મુદી રે, જીમ તારો પરી વાર, જીમ તારાગ પરીવારરે હારયો નળ રાજા પણ ન રહે વારયો; નળ અપનો અધીકારજ હા રયો, કુબરે આપણે કાજ સમારયોજી ॥ ૩૦ ॥ ઢાળ પેહેલી ખાંડા ખંડનીરે, વ્યસનમાં સેવજો કોય; સમયસુદર કહેરે સુખીયાં થાસ્યો સહુકોય, સુખીયા થાસ્યોરે ધરમે, વાત બા લાગીછે સઘળી કરમેરે; મરણતો આજ કાલ કે પરમે, સ મયં સુંદર કહે રહેજો શરમે ॥ ૩૧ ॥

દુહા

હવે કુબર રાજા થયો, પ્રગટયો આંણંદ પૂર; નીસ નેહો નળને કહી, દેશ છાંડીજે દુર ॥ ૧ ॥ પીતા રાજ્ય મુજ આપીયું, દેવે લીધું સોય, મુજને રાજ્ય પાસી દીયો; દાસ

નહી મુજ કોય ॥ ૨ ॥ તુરત આવી બેઠો તખત; ચામર છત્ર ધરંત; ખલક લોક આગે ખડે, ખીજમત ખુબ કરંત. ॥ ૩ ॥

ઢાળ ૨૭

રાયને તેડો આંગણેરે એ દેશી.

નળ નગરીથી નીસરયોરે, છોડી રીધી આવાસરે;॥ રાજેસર ॥ દવદંતી સાથે ચલીરે, તનુ છાયા જીમ તાસરે રાજેશરે, તુમ વિના ઘડીએ ન જાય ॥ ૪ ॥ એમ પ્રજા લોક આક્રંદ કરેરે, કુણ પુરશે અમ આશરે, રા૦ તુમ વિના ઘડીએ ન જાય ॥ એ આંકણી ॥ કુબેર તંહાં કાગ આવીયોરે; બોલે કડવા બોલરે રા૦ દવદંતી ન જાવ દેઉરે રાખીશ માહારે મોહોલરે ॥ રા૦ તુ૦ ॥ ૫ ॥ કુબરને સહુકો કહેરે, નકર તું મોહોટો અન્યાયરે; રા૦ મોહોટી ભોજાઇ માતા સમીરે, કીમ એ કુકર્મ થાયરે ॥ રા૦ તુ૦ ॥ ૬ ॥ જગવિણ માંછલી કીમ રહેરે, ચતુર તું ચીત વિચારેરે; રા૦ નળ વિણ દવદંતી કીમ રહેરે, પ્રીયા વિણુ એકલી એહરે ॥ રા૦ તુ૦ ॥ ૭ ॥ કેસરી કેસ મણી સાપનીરે, કૃપણ તણું ધન જેમરે; રા૦ જીવતાં હાથ લાગે લાગે નહીરે, તીમ સતીયોની છાપરે ॥ રા૦ તુ૦ ॥ ૮ ॥ એમ લોકે સમજાવીયોરે, રાય કુબરને તેથરે, રા૦ રથ બેસારી માહા સતીરે, પ્રણમ્યો ભોજાઇપાયરે, રા૦ તુ૦ ॥

૯ ॥ નળ એ હવે તે બોલીઓરે, શાંભળો સજન લોક
રા૦ ત્રણ ખંડ નીરધી જો તજીરે; રથની કેહને આસર
રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૦ ॥ પાળી નારી આગે કરીરે, નીસરયો ન
ળ વનવાસરે, સંપેડન સાથે ચલ્યોરે; બલક લોક વીખાસરે.
રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૧ ॥ રોવે પીટે રીસે કરીરે. પરીજન કરી
પોકારે રા૦ હાહા દૈવ તે સ્યુ કરૂંરે; હીતવછળ કૃપાળરે; રા૦
॥ તુ ॥ ૧૨ ॥ નળ સરીખો જગ કોઇ નહીંરે, રાય પ્ર
જા પ્રતીપાળરે રા૦ ન્યાયવંત નીર લોભીયોરે, કુ
ણ કરસે હમ રખવાળરે રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૩ ॥ કુકડા મૃગ
સુક સારીખારે, ગૃહ પારા પત મોરરે, રા૦ સિપેડણ આ
વ્યા તીહારે, દુખીયા કરે અતી સોરરે રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૪ ॥
ધીગધીગ દઇવકે તુજનેરે, નળને અવસ્થા દીધરે રા૦ અ
થવા સહેજ એતાહરોરે: ચંદ્ર કલંકી કીધરે રા૦ ॥ તુ ॥
૧૫ ॥ જો ત્રેવડ હુતી તીહારે, રાજ્ય ઉદાળી લેસ; રા૦
ભરત ત્રણ ખંડનો ધણીરે, એમ કાંકાંયોનરેસરે રા૦ ॥ તુ
॥ ૧૬ ॥ પેરે પુઠે જાતી થકીરે, દવદંતી કહે એમરે; રા૦
અનુમત દયો પસુ પંખીનેરે, જાતાં પગ વહે જેમરે રા૦
॥ તુ ॥ ૧૭ ॥ નગરલોક પસુ પંખીયારે, સહુ સ્યુ કી
ધી સીખરે; રા૦ રોતાં સહુ રોવરાવીયારે, દુખ દીયો આપ
સરીસરે રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૮ ॥ સતીય સરાપથી બીહતોરે, ફ
રમતો નરલહીકરસુરેરે; રા૦ ભુરે ઉપર પંચાલીરેરે, અલુ
આંણ હીઅતી દુરરે, રા૦ ॥ તુ ॥ ૧૯ ॥ બોલાવી પાછો
વલ્યોરે, નગર નારી સુસનેહરે; રા૦ પણ ધરતી ભારણ

हुआरे; नयणे वरशे मेहरे ॥ २ ॥ त्रु ॥ २० ॥ आपापणे मे रे सहु गयारे, अटपटीचीतन जातरे ॥ रा० ॥ वीसार्या प ण नवी वीशरेरे, नळ दवदंती वातरे ॥ २० ॥ त्रु ॥ २१ ॥ ढाळ बीजी भीजा अंटनारे, मारुणी राग बंधरे ॥ रा० ॥ समय सुदर पाठक कहेरे, करम करे ते प्रमाणरे ॥ रा० ॥ त्रु ॥ २२ ॥

दुहा

नाग आव्यो गुरु संभारतो, ग्नानी गुरुनो बोल; पाणु कहेयो हतो मोहने, मुजने वचन अमोल ॥ १ ॥ नळे अनुळी बळे नाखीओ, त थंभो ऊखेड; नळ नीश्चय कीधो ईश्यु, हु थीररानेड ॥ २ ॥ थंभो पांचसे हाथनो, जांण उपाडयो जेह, नगरे अयोध्यानो धणी; नीश्चय होशे तेह- ॥ ३ ॥ नळ देशोटे नीसरयो, दवदंती लेई साथ, एवन वाडी पेखतो; देखाडी नीज हाथ ॥ ४ ॥ सती चरण फ रसी करी, प्रथवी हेवी पाप; रजरुपे ऊंची गई, एसती सील प्रताप ॥ ५ ॥ तपेते तावड आकरो, दवदंती न ख माय; छेहडा स्यु करे छांहडी, मारगमां नळराय ॥ ६ ॥ दवदंती थाकी थकी, बेशे मारग मांहे; नळ ऊठाडे हाथस्यु, वीलगाडे नीजबांह ॥ ७ ॥ धरती बळी ऊकीधणु, दाझी पग सुकमाळ; नळ अपणां ओढण धरे, पगनीचे ततका ळ ॥ ८ ॥ दवदंती तरसी थई, पगपग मारग नीर; नळ

આણીને,છાંટે તેહને હાથે સયળ સરીર ॥૯॥ કીહાં મારગ વીશે સુએ. કીહાં વીસામા હોય; સાસેણી ચાલે સતી; હાથદા દેઇ કેડ ॥ ૧૦ ॥ આગળ અટવી આવતી, એક મોટો ત ળાવ; પાંણીપી તૃપતાં થયાં, રાત રહયા સમભાવ ॥ ૧૧ ॥

ઢાળ ૩૭

તુને ગોકુળ બોલાવે કાહાન ગોવીંદ ગોરીરે, એ દેશી

નળ દવદંતી બે પ્રેહસમે ચાલ્યાંરે, જાતા મારગમાંહીસ હું દુખ સાલારે; ધીગધીગ દઇદવને જેણે એ અવસ્થા દી ધીરે; ત્રણ ખંડ તણી હમ રીધીં ઉદાસી લીધીરે ॥ ૧૨ ॥ એકદીન અટવી આવી તે અતી મોહોટીરે, દીન આથ મીયોને વેળા પાણ થઇ ખોટીરે ॥ ૧૩ ॥ સુરજ આથમી ને આકાસે પેઠોરે, જાંણે તે નળને દુખ દેવાને બેઠોરે; હાથ પાય ધોયા નદીતણો પાંણીરે, જળ પીધો નળને તે દવદં તી રાણીરે ॥ ૧૪ ॥ એકલતા ગ્રહમંડપ ઘટમાંહારે, વીસા મો લેવા આવ્યા તીહાં ઊછાહીરે; સીલાતળ ઉપર સુકોમ ળ ઠાય.રે, તીહાં કેળીપત્ર લેઇહાથે બીછાયારે ॥ ૧૪ ॥ મ તબાટે દવદંતી કુહવાયરે, અરધ ઓઢણ હેઠે નળરાજા બીછાવરે ॥ ૧૫ ॥ નવકાર સમરી બેહુજણા તે સુતાંરે, દીયે આલીગનતે હાથે પ્રેમ પ્રભુતારે; દવદંતીને તીહાં ભર નીદ્રા આવીરે, નળરહયો જાગતો તીહાં મીટેનહી ભાવીરે ॥ ૧૬ ॥ નળ ચીતવે તે મનમાંહીં હવે કીહાં જાવુરે, સાસરે

જાગેંતો લોકીકની દયા પાકરે; પરદેશે જાગે જીહાં પીછાણુ ન કોઇરે, સુખ દુખ તે સહુને સરજ્યાં હોયરે ॥૧૭॥ પરદેસે ભમતાં સાથેછે મુજ નારીરે, પગ બંધણ એહનો છે મુજને ભારીરે; નારીને છોડી જાસ્યુ એણે .વનમાંહીરે, જો જાગશેનો તે છેડો રેહેશે સાહીરે ॥ ૧૯ ॥ એણે અવસરે ઢાળ ત્રીજી થઇ પૂરીરે ॥ સમય સુદર .કહે વાત રહી અધુરીરે, ॥

ઢાળ ૪ થી

રાગ કનડો પેકડા માનોરે હમ ભાઇ એ દેશી

દવદંતીને બાહીસુરે, નળનો વીટાણો હાથ; છોડી પણ છુટે નહીરે, પણ નળ થયો નીરદય નાથ ॥ કામની મુક્યનેમા હરો હાથ ॥ હવે તુંજ મુજ કયો સાથ ॥ કા ॥ હુ ચંડાળ પાપી થયોરે, બાપડા મુકી દે બાથ ॥ કા ॥ ૧ ॥ કલ્પ વૃક્ષ જાણી આદરયોરે, તેં મુજને ભરતાર; એરંડીઓ થઇને નમ્યો , સુંદરી સહી તું જાણ ॥ કં૦ ૨ ॥ રત્ન અમુલખ જાણીનેરે, ગાંઠે બાંધ્યો તાંણ; પણ હું પથર નીમડયોરે; સુંદરી સહી તું જાણ ॥ કાં૦ ૩ ॥ સોનો જાણી સંગ કીયોરે, નીમડયો પથર એહ; દવદંતી તું જાણજેરે, નળ થયો અતી નીસનેહ ॥ કાં૦ ૪ ॥ હસી જાણ શીર ભલોરે, મુજ હોસ્યે ચીર કાળ; પેહેલ ચંચ ચબુકડેરે, ઉમઠીઓ શેવાળ ॥ કા૦ ૫ ॥ ફીટરે વિધાતાએ પાંતરયારે; કાંકા હસી સંગ કીધ; અથવા અયુગતુ તું કરીરે, કેતકી અપવીત્ર

કીધ ॥ કા૦ ૬ ॥ સવરા મંડપ માંડીયારે, બેઠા રાજવી કોડ; સહુને તજી તેં નળ વરયોરે નળે લાગી છે ખોડ ॥ કા૦ ૭ ॥ હલુવે હલુવે હાથ કાહાડીયારે, નીદ્રા માંહી તે નારે, આલીગન અલગો કીયોરે, મુજ ફરસે પાપ થાય ॥ કા૦ ૮ ॥ વળી વળી રાજા ચીંતવેરે, વસ્ત્ર રહયો મુજ હેઠ; કુણ દવદંતી કુણ હું ભલારે; છેડે નહી એક નેટ ॥ કા૦ ૯ ॥ કાઢી નળ છીરપાણીકારે, મુકય મુકય તુ કોસ; મેં મુકયો કોસ માહરારે, તું કરય કહોસોસ ॥ કા૦ ૧૦ ॥ લીધી હાથ કૃપાણીકારે, છેદવા માંડયું ચીર; જીમણો દાભાને કહેરે આપ તું છેદવા ચીર ॥ કા૦ ૧૧ ચોરી માંહી મેં ચહડીરે; જીણે પરણી બહુ પ્રેમ; જીમણો કહે મુજ ચીરનેરે; છેદતાં આવે કેમ ॥ કા૦ ૧૨ ॥ દાબો જીમણાને કહેરે; સાંભળ મોરા મીત્ર; હાથેવાળો રેસ તેં લીયોરે તે વાત તું આણે ચીત ॥ કા૦ ૧૨ ॥ કંસાર ખાધો તેં એકલેરે; મુજને ન તેડયો તેથ; કોલ કરે તુ ભલારે મુજ કયું તેડે એથ ॥ કા૦ ૧૪ ॥ ભોજન જીમતાં અતી ભલારે માંખી વીજાવે મુંજ; તું નાસે તોરે નાંખતારે, હું આગે કરે જુઝ ॥ ૧૫ ॥ તું વીટે શીર પાઘડારે, હું તમાશી કરૂં ખુસ, હું ભાર ખમુ તોલતારે, તે વાત ગઇ તુજ ભુ-લપ ॥ કા૦ ૧૬ ॥ સુણ દાબા નળ વીનવેરે, જીમણો અધીકો હાથ; પૂજા સ્મરણ દાન દીએરે, પૂન્યે પાપ ઠલાય ॥ કા૦ ૧૭ ॥ દાબો જીમણો બે મળીરે, વીનતી કરે સુણ

રાય; ભીંજી કહે તે અમે કરશું, પણ એ ડાળ કમે ન થાય રે ॥ કા૦ ૧૮ ॥ નળ કહે કામ તુમે કરોરે, જો કરો મા હારી આશ; પાપ સહુ શીર માહરેરે, જીમશો તીમ પંચા રા ॥ કા૦ ૧૯ ॥ એમ સમજાવી હાથનેરે, છેદીઓ આંધો ચીર; જાણે નળે છેદયો નેહલોરે, પણ નયણે વરસે નીરે ॥ કા૦ ૨૦ ॥ તુજને ડરતો કો નહીંરે, શીળ તણે પ્રતાપ વીસવાસી દ્રોહ મેં કીયોરે; તુજને છોડી એણે પ્રસ્તાવ ॥ કા૦ ૨૧ ॥ કર સંવાદ કહે ઘહાંરે, કવી કલા છે તેહ; સમયસુંદર કહે સમજીયોરે; ચોથી ઢાળ એહ ॥ કા૦ ૨૨ ॥

દુહા

નળની સ્ત્રી તો ઇમ કહે, નીદ્ર કરય ઉપગાર; દવદંતી આંખી મીચીને, મત આવે મુજ લાર ॥ ૧ ॥ તનતજયો દુખણ ભરયો, મે છોડી નીરદોષ; વીસવાશ ઘાતી હું થયો, મકરે માહારો સોસ, દવદંતી તુ જાંણજે; છેલો મુજ પરેણામ, મત રોવે જાગી થકી; નળસ્યુ કહો કામ ॥ ૩ ॥ એમ કહીને નીજે રૂધીરસ્યુ, વસ્ત્ર ઉપરે નળરાય અક્ષર તીહાં એહવા લખે, નયણે નીર ભરાય ॥ ૪ ॥ દાબિ મારગ પીયર તણો, જીમણે સાસરે જાય; દાબિ વડ જીમણ દીસે, કે સુડા વન રાય ॥ ૫ ॥ જીહાં ભાવે તીહાં જાયજે, તુજને કીસ્યો અંદેસ; હું કીમ મુખ દેખાડસ્યુ, ફીરતો દેસ વીદેશ ॥ ૬ ॥ એહવા અક્ષર નળ લખી, આવ્યો દુખ ભ

રપુર; પાછો ફરી જોતો થકો, દવદંતી મુખ દુર ॥ ૭ ॥
ચાલતા પગ પાછા પડે, વળી પાછો વલ્યો પ્રેમ દવદંતી
મુખદેખીને; દેવ પ્રતે કહે એમ ॥ ૮ ॥ બીગબીગ્ન દઈવ
તે જો સુખી, દવદંતીને કીધ; તો વળી એહવા દુખન
ણી; તે કાં અવસ્થા દીધ ॥ ૯ ॥ બારે વૃક્ષ ઉછેરીને; છે
દેનહી નરકોય, કલ્પવેલી ફુલી ફળી; કાપે મૂરખ સોય ॥
૧૦ ॥ અથવા હવે વીધાતરા જાદમતી જત્ર અનીસ્ટ; એ
હવો ચંદ્ર નીપાઇને, રાહુ તણો દેકસ્ટ ॥ ૧૧ ॥ વળી કહે
રે વન દેવતા, સાંભળજો મુજ બોલ; નીરદય મત થાજયો
તમે, વીચીની પેરે નીટોલ ॥ ૧૨ ॥ તીમ કરજો જીમ ઇ
હાં, દેખે નહી અતી દુખ; પ્રભાતીને પાધરો; મારગ પામે
સુખ ॥ ૧૩ ॥ એમ કહેતાં આંયો ગયો, અદ્રસ્ય થયો
તતકાળ. ઉપદ્રવ્ય કોઇ મત કરો; જીવજંતુ વીકળાળ ॥ ૧૪
॥ પાછો જઇ પે સીરહયો, લતા માંહી લટપટાય; રાખુ
રમણી રંગસ્યુ, રાતી સીમનર પાય; ॥ ૧૫ ॥ હું પરભાતે
ચાલસ્યુ, એપણ ચાલશે પરભાત; બેહુંમાંહી એકણ મારગે
સીગસત સંગાથ ॥ ૧૬ ॥ એમ ચીતી પાછો વલ્યો, સુજન
વેલી વીચાલ, પ્રીયાદેખી સુતી થકી; નળ ચીતે જંજાળ ॥
૧૭ ॥ સુરજ પણ નવી દેખતી, સુતી સેજ તલાવ; તલે
તે દવદંતી સારીખી, સુતી ભોમી વીછાય ॥ ૧૮ ॥ હા
હા નળ દુસ્ટા તમાં, કાંતુ દુસ્ટજ હોય; નીરપરાધી નીજ
કામની; અબળા તજય નવીકોઇ ॥ ૧૯ ॥ એમ ચીતવતાં

ચીનમાં, વેગે વીહાંણી રાત; નળ આંસુ જળ નાખતો, ઉ
ઠી ચલ્યો પરભાત ॥ ૨૦ ॥

ઢાળ ૫ મી

રાગ ગોડી મનદઢ કરી નળ ચાલીઓ, ગયો અળગો
અતીદુરેજી; દાવા નળ બળતો થકે, દીઠો પ્રબળ પડુરોજી
॥ ૧ ॥ દીઠો પ્રબળ પડુર ભડહડ.ંવગી વન એરૂખડ
આક્રંદ સબળ કરી દોહલા, બળે પંખી બાપડા; મૃગરાજ
શુઅર ચસાસસી, સીહ જયુછે ઉછાલીયુ; દેખતાં કાયર ચી
ત કંપે, મનદઢ કરી ચાલીઓ ॥ ૨ ॥ સબદ નળે એક
સાંભલ્યો, મનુષ તણી તે ભાષોજી; ઇક્ષાગ વંસ વીભુષ
ણ, નળ રાજય મુજ રાખોજી; રાખ્ય રાખ્ય મુજને આગ
માં બળતો, સુણી રાજા તીહાં ગયો; વેલડીમાંહી સાંપ વી
ટયો, દેખી નળ અચરીજ થયો; પુછીઓ ઠાંમને નામ મા
હારો, સાદ તેકીમ અટકલ્યો; અહી કહે અવધી ગ્નાન મુ
જને; સબદ નળ એક સાંભરયો ॥ ૩ ॥ પૂરવ ભવ
અભ્યાસ તેણે ભાશ્યા મનુષની જાણીજી,
કર ઉપગાર તું મુજને પ્રાથના પ્રમાણજી, પ્રમાણ પ્રારથ
ના કરી નાંખ્યો ઉતરાસંગને વેલીથી તુરત છોટીયો, લીયો
તેહ ભુજંગને વન ગહન માંહી મુકતાં; નળ કર દસ્યો કી
ણ વાસ્તે; નળ કહે પર ઉપગારના ફળ પૂરવ ભવ અ-
ભ્યાસએ ॥ ૪ આંખ ઉઘાડી જે શીંહની, તેહજને શીંહ
ખાયોજી; દુધ પીતાં જુએ અહી, દ્રસ્ટાંત એહ કહાયોજી;

કુસ્ટાંત એહ કહીએ ઇહાં કેહ્યુ; નળ કહે એમ સાપને, કુબડો રૂપ કરૂપ દેખી તેણે સમય નળ આપને, વઇરાગ આવ્યો લેઉ આરંભ કરૂ વાત નીરીહની, એમ નળ નરેસર કરી વીમાસણ, આંખ ઉઘાડી શીંહની ॥ ૫ ॥ સાપ ફીટી દેવતા થયો, નયણે દેખે નરીંદાજી, ઝળકતાં કુંડળ આભરણ ભલાં; તેજે તે જાણો દીણંદાજી, તેજે તે જાણો દીણંદ પ્રગટયો કહે મકરેય દુખ એ તાહરો તાત નીષીધ નામે કરીસ તુજને સુખએ, વરત પાળી સુધો આણસણ કરી પાંચમે સરગે ગયો; બત્રીસબધ પંડીત નાટક, સાપ ફીટી થયો દેવએ ॥ ૬ ॥ ગ્નાન અવધીછે માહરે, દેખ્યો કસ્ટ દુરંતોજી; તુજ સાંનીધ કરવા ભણી, હુ આવ્યો તુરતોજી; હુઇહાં આવ્યો તુરંત માયા રૂપ કેરયો એસહી, કુબડે રૂપ થકી કરતાં ઓળખે તુજને કોનહી; દક્ષાતણી વાત નહી હગણા, ભોગ કર્મ છે તાહરે; અવસર જણાવીસ વરતતણો અવધીગ્નાન છે માહરે ॥ ૭ ॥ નળે તેદેવ નાનીઊ, આભરણ કરંડ સુરંગોજી; નાળેર વસ્ત્ર તુ પેહરજે, જબરૂપ કેરવી અંગોજી; જબરૂપ કેરી આપણો તુ મૂલ ગોરૂપ જબકરે, આભરણ પેહેરે કરંડક કેરાં; દેસ વાદેસે મેં ફીરો, તુ કહે તીહાં ઉપાડી મુકુ; પુત્રને પ્રેમે લીયો એમ કહી નળને નીષધ સુરવર, નાળેરદેવી દેવનીમીઓ ॥ ૮॥ કહે મુકો સુસમાનગરે, દેવે મુકયો લેઇ તેયોજી; નળદેએ આપણો, સુસમા પૂર પોઝી તેયોજી; સુસમાં પૂરપોઝી

તેથ પોહોતો, કોલાહલ થયો તેણે સમે; ફર ફરરે પોખસ લોકો, સહુ ટલીયો એક ગમે; અશવાર ચોહુદીસ ફરે એહ વો, નવ શુણી અપરાજ ધરે; દેખીઓ એહવે એક હાથી આવતો સુખમા પૂરે ॥ ૯ ॥ શાળાનો થંભ ઉખેડીઓ, હાથ ધ્રુંટ્યો પ્રચંડોજી; સુંડા ડંડ ઉછાળતો, મદ ઝરતો એ હુ ગંડોજી; મદઝરે બેહુ ગંડ ચહુદીસ ભમર ગુંજારવ કરે, ગડગડાટ ગાજે મેહનીપેરે; નગર માંહી ધ્રુંટો ફીરે, ઘ ર હાટ પાડે માણસ મારે નગર લોક દુખીઓ કીયો; કોઇ પુરૂષ તેહને ઝાલી ન શકે, આલાન થંભ ઉખેડીયો ॥ ૧૦ ॥ રાજ પૂરૂષ કહે એહવો હાથી ઝાલે જેહોજી, દધી ઘ ણું રાજા તેહને; આપે ગીધો અપારોજી, આપિ રીધી અ છેહ તેહને નળે સબદ એમ સાંભળો; આવીઓ હાથી પા સ સામો સંચ ઝાલણ અટકલો મારયો મારયો કુબડા તુ કેપી ગજજમ જેહવો એમ કહી નગરી લોક સઘળા, રા જપૂરૂષ કહે એહવો ॥ ૧૧ ॥ નળરાજા નીરભય થકો; એ તાવે માનંગોજી; લઘુ લાગવી દળા કેળવી, ગજ સ્થુમાં ડ્યો જંગોજી; ગજ સ્થુ તે માડ્યો જંગકાહી સુડસ્થુ સા હી અડ્યો, કાદાડે જાણે ગીતગાયે; કાહી ઝાલી પૂછડે, વસ્ત્રનો ગોટો નાખીઓ નળ તેહને ગજદે ઘકો, નળ કુદી ઉઠ્યો ચડે ઉપર, નળરાજા નીરભય થકો; માથે અંકુસ મા રીયુ, વસ્ય કીધો ગજ રાજોજી; ધનધન્ય લોક સહું કહે, એકો નરસીર તાજોજી; સીરતાજ એ કોઇ કુબડો નર દેવ

કુમર સાગીઓ; દધીવરણ રાજા પોળ ઉપર ચડી દેખે પા રખો; નળરાય હાથે ચડગ્યા આવી પોળ વીચે પરખીયો ગય રતન માળાઠવી કંઠે, માથે અંકુસ મારીયો; કુબડે હાથે બાંધીઓ આગ્ના થંભે આણીયોજી, રાજા પાસે આવીઓ નળરાય માહા જાંણોજી; મત્હા જાંણ રાજા હુંવો હરખીત આપણે પોલે લીયો, આભરણ વસ્ત્ર દુકુળ ઉતમ દ્રવ્ય પ રીધલ આપીઓ, દધી વર્ણ રાજા પાસ રાખ્યો; આદ રમાન ઘણા દીયો; એમ સમય સુદર કહે પાંચમી ઢાળ હા થી બાંધીઓ ॥ ૧૨ ॥ બીજો ખંડ પૂરો થયો પંચે ઢા ળ રસાળોજી, સુસમાનયર વીચાલે ગીરૂઆ ગછ ખરતર અતીભલા; જીન ચંદયુગ પરધાનજી સીધસુરી નીરમળ ગુરૂની લાગણી શ્રી.સકળચંદ વીનય સદગુરૂ ગોત્ર રાહડચી ર જયો; ઉવઝાયપભણે સમય સુદર, બીજો ખંડપુરો થયો ॥ ૧૩ ॥

ખંડ બીજો સમાપ્ત

દુહા

નાણ અને દંસણ ચરીત, મુગતી તણો એ પંથ; એ કમના આરાધતાં, મુગતી ગયા નીગ્રંથ ॥ ૧ ॥ એત્રીહુંને પ્રણમી કરી, બોલુ ત્રીજો ખંડ; નળસબંધ મીઠો ઘ ણું જાંણે પીરસુ ખંડ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૧લી

જીન વરસ્યુ મેરો મન લાગો એ દેશી

રાગ આવસારી॥ આદરમાન દેઇ ઘણો, તેડી આપણી પાશેરે; દધીવરણ નરેસ્વર પૂછે, આંણી મન ઉલાસોરે, કહે રે ભાઈ વાત કુબડા ॥ ૧ ॥ તું વશે કહાં દેશમાં, કુટંબછે તાહરો કેથરે; ગજ આલાણ કળા કીહાં થકી, તું કીમ આયો એથરે ॥ કે ॥ ૨ ॥ સુણ રાજન કહે કુબડો, મુજ જનમ આયોધા ઠાંમરે; કુટંબ સહુંકો તીહાં વસે; મૂજ એકલુ હું ડંક નામરે ॥ કે ॥ ૩ ॥ નળરાજા તીહાં છત્રપતી, હું તેહનો સુઆહારરે, તેણે પણ સમરાગી કળા; મુજ દીદી હીત કારરે;॥ કે ॥ ૪ ॥ સુરીય પાક નામે રસવતી, જમતાં સપર સવાદરે; નળ જાણે કે હું જાણુ, પણ તેહ તણે પરસાદરે ॥ કે ॥ ૫ ॥ નળરાજા જુવટે રમ્યો, કુબર ભાઇની સાથરે; દેસ સહું નળ હારીઓ, વળી હારી સઘળી આથીરે ॥ કે ॥ ૬ ॥ સકળ કળા જાણુ તુ સુણયો, હું આવ્યો ઇહાં તેણરે; ગુણવીણ ગુણ જાણે નહી, ગુણીજનનો ગુણ જેહરે ॥ કે ॥ ૭ ॥ નળ નીરવાણ સુણીને રાજા, રોયો શ્રી દધી વરણરે; મૃત્ય કારજ કીધાં સહું, તે જાણે ચારે વરણરે ॥ કે ॥ ૮ ॥ એક દીન રસવતી કળા, દેખાડી થાલ મુકી ધુપરે, સુર્યદેવ વીદયા નળ સમરી; નીપનો સ્વાદ અનુપરે ॥ કો ॥ ૯ ॥ ભોજનજીમી મીઠા ભલા, સંતોષા

ણો રાયરે; પાંચસે ગાંમ ટ   લાખ રોકડા, કરી કુબડાને મેં પસારે ॥ કે ॥ ૧૦ ॥ કુબડે ગાંમ ન લીધો કોઇ; અર્થકિ લોભ ન હોયરે, લાખ ટકા વસ્ત્રાદિક લીધાં; વલી કીધો ભુપ સોઇરે ॥ કો ॥ ૧૧ ॥ કહે રાજા જે તુ માગે, સો તે હું દેઉ તુજરે, કહે કુબડો હું કોઇ નવી લેઉ; વાત સુણો એક મુજરે ॥ કે ॥ ૧૨ ॥ સાત વ્યસન નીવારય તુ દેશમાં, રાજાએ માની વાતરે; દેશમાંહે ઢંઢેરો ફેરયો, ધરમી રાય કહેવાયરે ॥ કે ॥ ૧૩ ॥ સુખ સમાધી તીહાં, રહેતા થયાં નળને વરસ તે કેઇરે, પેહેલી ઢાળ ત્રીજા ખંડની; સમય સુંદર પભણેરે ॥ કે ॥ ૧૪ ॥

દુહા

એક દીન હુંડક કુબડો, ગયો સરોવર તીર; બેઠો તરૂ છાયા તળે, પંગુ દીનમાંહે દીનગીર ॥ ૧ ॥ વીપ્ર એક આવી કરી; બેઠે કુબડ પાસ, ગીત ગોસ્ટે કરી સ્લોક કજે, કહે નાંખી નીસાસ ॥ ૨ ॥ દુસ્ટ નિરદય આતમા નીરલજ અને નીસત: નળ સમ ભુંડો કો નહી, જેણે છોડાશુ કઉત ॥ ૩ ॥ વનમાં મેહેલી એકલી, સુતી પીઉ વિસ્વાસ બળી જળી ભસ્મ હુવો નહી જીણે તજી નારી નીરાસ ॥ ૪ ॥ વીરહી રાગ સ્લોક એ, સાંભળતાં તતકાળ; નળ આંખે આંસુ ઝરે; જાણે નીરજ ખાળ ॥ ૫ ॥

ઢાળ ૨ જી

કોઇલો પરવત ધુધળોરે એ દેશી.

કહે કુબડો તે વિપ્રનેરે લો; કુણ ગીત કહયો રસાળરે. ॥ પંથીડા ॥ મુજ પણ કરૂણા ઊપનીરે લો: દેખી આસુ પ્રનાળરે ॥ પં૦ ૧ ॥ કહે તું કીહાંથી આવીયોરે લો, કુણ તુજ નામ કહંતરે ॥ પં૦ ॥ નળ રાજા પાપી તણી રે લો; તે કહી સુણાએ વાતરે ॥ પં૦ ૨ ॥ કહે પંથી સુણ કુબડારે લો, કુસળો મોહોરા નામરે ॥ પં૦ ॥ કુંડન પૂરથી આવીયોરે લો, વાત સુણી મેં ગામ ગામરે ॥પં૦ ૩ કુબજ કહે મેં સુણી હતીરે લો; પેહેલ પણ એ વાતરે ॥ પં૦ ॥ નારી તજી નળ નીસરયારે લો, કહે પછે તીહાં થયુ જેહરે ॥ પં૦ ૪ ॥ કહે બંભાણ સુણ કુબડારે લો, નળે છોડયા પછી નારીરે ॥ પં૦ ॥ દવદંતી સુણો લહ્યુ રે લો. પ્રહ સમે એણે પ્રકારરે ॥ પં૦ ૫ ॥ ફુલી ફળી આં બે ચઢીરે લો, ફળ ખાવા હું સારરે ॥ પં૦ ॥ આંબે ગ જ ઉન તુલીઉરે લો, ભુંઇ પડી હું નીરધારરે ॥ પં૦ ૬ ॥ ઝબકી જાગી નીજ ફળ હળીરે લો, પેઉ દેખી નહી પાસરે ॥ પં૦ ॥ ચળ ચીત જોઇ ચહુ દીશેરે લો, નળ વિણ થઇ નીરાસરે ॥ પં૦ ૭ ॥ દવદંતી એમ ચીંતવેરે લો, કીહાં પાપ કીયાં મેં કોડરે ॥ પં૦ ॥ ડંડાકાર અટવી પડીરે લો, પેઉ મુજને ગયો છોડીરે ॥ પં૦ ૮ ॥ પેઉ પાણી લેવા ગયોરે લો, સરોવર સ્નાન નીમીતરે ॥પં૦ અથવા કોપી વિદ્યાધરીરે લો લેઇ ગઇ ચંચળ ચીતરે ॥ પં૦ ૯ ॥ અથવા પેઉ હાંસો કીયોરે લો, છાનો છપી ર

હયો એથરે ॥ પં૦ ॥ હવણાં સોચો કાહાડશુંરે લો, મુજ આગળ જાઇ કેથરે ॥ પં૦ ૧૦ ॥ દહદંની ઠકી કરીરે લો, વન વન જોવું કંતરે ॥ પં૦ ॥ વૃક્ષ તે જોયાં બહુ દીસેરે લો, પણ નહી દીઠો કંતરે ॥ પં૦ ૧૧ ॥ રોવા લાગી બહુ બકેરે લો, કરવા લાગી વિલાપરે ॥ પં૦ ॥ આવ આવ કંત ઉતાવળોરે લો, દાહલો વીરહનો વ્યાપરે ॥ પં૦ ૧૨ ॥ અતી હાંસો કીમ કીજીએરે લો, મુજ પ્રાણ તે છુટી જાયરે ॥ પં૦ ॥ મેં તુજને છોડયો નહીરે લો, મુજને છોડી તેં કાંઇરે ॥ પં૦ ૧૩ ॥ ઇત્યાદિક વચને કરીરે લો નયણે દીઠો નાહીરે ॥ પં૦ ॥ સુપન વિચારયું સુંદરીરે લો નારી થઇ નીર ઉછાહરે ॥ પં૦ ૧૪ ॥ બીજી ઢાળ પૂરી થઇરે લો, નવી પામી ભરતારરે ॥ પં૦ ॥ સમયસુંદર કહે હું કહુરે લો, કીધો સબળો કીરતારરે ॥ પં૦ ૧૫ ॥

દુહા

આંબો પ્રીતમ માહરો, ફુલ ફળાદીક રાજ્ય; ભલ સવાદ તે લોગરસ, ભરસમાન સવાજ ॥ ૧ ॥ ગજ સરીખો કુંમર હુંવે; રાજ તસ ઉન મૂળ: પ્રીયવીણ હું ધરતી પડી, દઇવ થયો પ્રતી કુળ; વલભ તુ દુરલભ થયો, સુપના તણો અનુસાર; હેહે દઇવતે સ્યુ કરૂ, કાં સરજી કરતાર ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

પ્રીય ચલે પરદેશ સમણી ગુણઅચલેહી; અરી ગુજ પ-

કડાની જીજીરા દેશ એ દેશી

હોડા હાખીદેવ તે મુજ શું કીઉ, તે મુજ દીધુ દુખ તેણે કાર્ટાપડે હીદેહી ॥ ૧॥ મુરછીત હુઇ દુખમાંહી ધરણીએ પ રણી પડી, વાયસ ચેતન કીધ ઉઠી વીલખી થઇ ૨ ॥ વી રહ વીલાપ અનેક કરે તે કામની, દીન દુખીયા નજાત જા મે કીમ જામની ॥ ૩ ॥ હા નાથ કીહા ભાર તુજને ચઢતી ખીજમત કરતી ખુપ છેહન દેખાડતી ॥ ૪ ॥ આજતાઇ એન્યાય અધમ નકો થયો, ડડા કારમે નાર છોડી ના સી ગયો ॥ ૫ ॥ ચોરીચઢાણથી હુંસ્ય પુરૂપ સંબળા કરે, પંગુ નીર વહાણ ગીવેળ ઘણેરા દુખધરે ॥ ૬ ॥ નળનો નહોકો દોષ, વીલાપ કરૂકીસ્યા; કીધાં કર્મ કઠોર તે ફળ પાં મીયાં ॥૭ ॥ કીમ કેહનાનાહ નીપટ નમેગીઆ. કામની વી રહ વીયોગ; દીયા મન ફેરીઆ ॥ ૮ ॥ કેમે કેહના પૂત્ર વી છોહા માતથી, કેમે મરદો નાહ અભાગણી લાતથી ॥ ૯ ॥ કેમે થાપણ માલ પરાયા રાખીયાં ॥ ૧૦ ॥ કેમે મા ણી સોકો માહા કામણ કરી, કેમે કુડી સાખ દીવાણે ચાડી ભ રી ॥ ૧૧ ॥ કેમે કેહનાગરભ ગાલ્યા પાપણી કે તે ડંકચ નાર રતન કીણે ભવ સાપણી ॥ ૧૨ ॥ કે કીધી પરભાન એ સી ચોતરે, કેમે કઠીણ પ્રહાર દીધા જાણથી મરી ॥ ૧૩ ॥ કે આપણ માબાપ દીખ્યા ગુરૂ ઓળખ્યા, કેમે વાણજવ્યા પાર મુગધ જન ભોળવ્યા ॥ ૧૪ ॥ કે પસુવાને ચાર ની ર વીસરી ગઇ, કે પાયાં નહી નીર મુવા દુખીઆ થઇ ॥

૧૫ ॥ કે આંસુ દેવ દ્રવ્ય, સાધારણ દ્રવ્ય લીધાં, કે મે દેવ શાસ્ત્રપીછ ઘેરે વવરાવીયાં ॥ ૧૬ ॥ કે મે પાપણી સાધુ મહંત સંતાપીઆ, કે કોહર માંહી ઘાલી વરતમે કાઢી ॥ ૧૭ ॥ કે મે કુગરૂ કુલીંગ દેખી રંગીઆ, કે મે સુધા વરત લેઇને ભંજીઆં ॥ ૧૮ ॥ કે મે જુ માંકડ લીખ મે નાખ્યા તાવડે, તે લાગો મુજ પાપ પડી દુખ આવડે ॥ ૧૯ ॥ દવદંતી વનમાંહી ધરે દુખ એકલી, રોતી વીહર વિલાપ; રોયાં સાગર મુગલી ॥ ૨૦ ॥ ત્રીજી ઢાળ એ કહી પણ દવદંતી દુખી, રામય સુંદર કહે સીળ પ્રભાવે હોશે સુખી ॥ ૨૧ ॥

દુહા

દીન સારો ભમતી થકી, અટવી ડંડાકાર; સસલા સુઅરરોજ મૃગ, પૂછંતી ભરતાર ॥ ૧ ॥ રવી જાંણે એવી રહુગુી, મુસ્યમાન કરે જુહાર; દેખી ન સકુ હુ નજર; તેણે આથમીઓ સુર ॥ ૨ ॥ ચાંદે કીધો ચંદ્રણો, વાધ્યો મદન વીકાર; દવદંતી અતી દુખ થયો, ખંતી ઉપર ખાર ॥ ૩ ॥ દવદંતી વીલવીલ થઇ, પ્રીતમ સુ બહુ પ્રેમ; સસીહર સાથે સંદેસડો, પ્રીય ને પાઠવી એમ ॥ ૨૧ ॥

ઢાળ. ૪થી

દેશી ભાવનાની હો સાયર સુત સોહામણા. સોહામણા રે સાંભળ સુગણ સંદેસ; હો ગગન મંડળ ગની તાહરો રે, તાહા! દેખે તુ સઘળા દેસ; દેખે સઘળા દેશ ચાંદલીઆ

મંદસોરે કહે માહારા કંતને તાહારી અબળા કરે અંદેસ, અબળા કરે અંદેસ નાહલા વહુણી નારી હું કીમ રેહુંરે- ॥ ૧ ॥ વાલમ મે તુમ વારીયાર, વારયો હો જુગટે રમવા તુ મત જાય; રાજ હારી નળ નીસરયો હો વનમાંહી વીલખ્યા ॥ ૨ ॥ હો નળ તુજ સ્યુ હું નીસરીરે નીસરી અંગમે દુખ લીધો આપહો મુજને તું છોડી ગયો, છોડી ગયોરે એવડો કીસો અપરાધ ॥ ૩ ॥ હો સુતી મુકી કામની, કાં સર્તારે પરેમદા નજાણી તે પીડહો; હાથે જેણે પરણી હતી, પરણી હતીરે ચતુર કમાણો કેમ ચીત ॥ ૪ ॥ ઝબકી જાગી જુરવા જુરવારે હો પ્રીયન દીઠો તુ પાસ હોવન હોવન જોઉં વાલહા, વાલહારે હોસાદ પણ કીધાં પચાસ ॥ ૫ ॥ નરતી નપા ની તાહરી નાહલા નાહલારે હો પગ પગ મુગલી પંગુ પૂછ. હોરાઇરે હોમુઇરાનમે; રાન મે રાનમે હોમહીયલ પડી હું મુરછ ॥ ૬ ॥ હો કીધુ તેને કોન કરૂ ન કોકરીરે હો પુરૂપ ગમાડી પ્રતીત, હો વીસ્વાસ ભાગોવાલહા વાહાલા હારે પૂરૂપાં કેહીરે પ્રીત ॥ ૭ ॥ હો દરટાંત તાહારો ન દાખશે, દાખશેરે હો કર્વાયણ કેરી કોડ, પૂરૂપ કુડા માહા કપટીઆ; કપટીઆરે હો ખરી ન લાગી ખોડ ॥ ૮ ॥ એહવા ચંદસ્યુ ઓ લંભડા ઓલંભડા હો દીધા દવદંતી નાર, હો ચોથી ઢાળ પૂરી થઇ; સમય સુંદર સ્યુ વીચાર ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૫ મી

જંબુદ્વીપ મોઝાર એ દેશી

દવદંતીએ તીહાં દીઠ અક્ષર એહવા, પઠી અને પેડડે લ ખ્યાએ; સામરો પી .ર બેહું પંથ બતાવીઆ, હીત કરી મુજ દીધી સીખએ ॥ ૧ ॥ પામી પરમાણંદ મન મ્યુ વીમાસીયુ, પીહર જાઇ સ પાખરીએ; કંત વીહણી નાર, સા સરીચુ કરી રૂપ જોવન પીભરીએ ॥ ૨ ॥ પગ પગ લાગે દોસરે લોક લાગુ ઘણા, તે થોડા જે છાવરીએ પીહર પીતા લોકમા બંધવ છતા છતી અછતી તે કરીએ ॥ ૩ ॥ દવદંતી નગનાર બાહની બાપડી, ચાલી ચીહુ દીસ જોવતીએ; એકલી અબળાં નારરે. કહે કીહાં જાઉ દડદ ડ દુખ રોવતીએ ॥ ૪ ॥ મલ મલીન સુવસ્રરે, ધુંલી ધુ શરતનુ; છુટી વેણી દંડ સ્યુએ; જાણુ દગીર્દી નાર, દીય.મ ણી; ચાલી સીળ અખંડ સ્યુએ ॥ ૫ ॥ સીળ તણો પર ભાવરે, દવદંતી દેખી ભય સઘળા ગયા ભાગીને એ ॥ ૬ ॥ વળી અવીમાશે એમ, સાથ માલ કોઇ અટવી લીધી તેહસ્યુએ ॥ ૭ ॥ તેહવે હવે દાસાયરે આગળ આવતા ખલક લોકકે જેહનોએ; દવદંતી સાથરે, માંહે જઇ ભળી; મન સંતોશ પામી ઘણોએ ॥ ૮ ॥ હાકટ બુમ પોકાર કોળા હળ થયો, ચોર ધાડી આવી પડીએ; દવદંતી કહે એમરે, બાહી ઉચી કરી; ચોરચરડ નાસી ગ ાએ ॥ ૯ ॥ મે રા ખ્યો એ સાથરે કુણ લુંટી શકે; નીફળ પ્રયાસ થયા તુમ ત ણાએ, એવાડલી કરી વાત; ચોર ચીહુંદીશે; શાથ લુંટ ણ તતપર થયાએ ॥ ૧૦ ॥ સતીએ કીયો હુંકાર સીહણની

પેરે, તશકર મૃગ નાસી ગયાએ; કુળદેવી જીમ એહ; સા
નીધ્ય કારણી, એ નારી બ્રહમની હું એ; સારથવા સહું
સાથરે, ચરણ કમળ નમી; ભગતી જુગતી કરી બહું પે
રેએ ॥ ૧૧ ॥ પુછે શારથ વાહરે, કુણ તુ કામની; કીમ
એકલી વનમાં ભમે એ, સતીઅ શહોહરે તુલ્ય; સારથ વા
હને, વાત કહે શહૂં અનુક્રમેએ ॥ ૧૨ ॥ એક કીયો ઉપગાં
રે, નળ નારી વળી; આદરમાન દેઇ કરીએ, દવદંતીને તં
ડીરે આપણે; રાખી અતી રૂડી પરેએ ॥ ૧૩ ॥ સ્નાંન
ભોજન બહુ ભકત, કીધી સોહલી; મારગ ખેદ ગમાડીઓ
એઆરાધેમનસુધ,નવપદધ્યાન; અહનીશપોતેએકમનાએ,૧૪
॥ દવદંતી શાથ છોડારે, છાંની નીશરી; જાતી કીણ દી
જાણી નહીએ, આગળ જાતાં એક દીઠો રાક્ષ સરૂપ; આ
વ્યો વહીએ ॥ ૧૫ ॥ કાળ રૂપી વીકળાળ, ભીમ ભયંક
મુંડ રૂંડ માળા ધરીએ, અગની તણી મુખ ઝાળ; દાઢકાતી
જીસી, જમ શરીખો ખાઉ ખાઉ કરેએ ॥ ૧૬ ॥ બોલી
ભુત ભરાડરે, હું ભુખ્યો ઘણું; ખાઈ સંતુજને બાપડીએ, સ
તીઅ કહે કહું વાતરે; એક કહું આપણી, પછીપય એક ચા
પડીએ ॥ ૧૭ ॥ જીન ધર્મને પ્રશાદરે, મુજ મરણ તણો
તુજથી ડર ભય કોનહીએ, પણ સતી વળી પરનારે; મુજને
ફરસતો, તું બળી ભસ્મ હોઈસએ ॥ ૧૮ ॥ કહે રાક્ષ કર
જોડ, સતી સાહસકરી; તુ રટમાન થયો હવે તુજનેએ, ક

કહયુ કીધુ અભીસ્ટ; ને સહુ હું કરૂં; દીયા તે દેશ તે મુ જને એ; કહે દવદંતીનાર, જો તુઠયો કહે, મુજ પ્રીય મ ળસે કદાચએ; અવધીગ્નાનછેતુંજ, કહેતેરાખસ;બારવરસેમીલ સેમૂદાએ,વળીકહેવંતરવેગ બાપતણોઘેરે; ઉપાડીપોહેંતીકરૂંએ; સતીયકહેસુણ દેવપ્રીય મેળોકહેયો, એ ઉપગાર મોહોટા ધ૬ એ ॥ ૨૧ ॥ એણીપેરે પૂરૂંષ સંગાથ મુજ જાવા નહી, સ્વસ્તી રક્ષ તુજને સદાએ; દીવ્યરૂપ તે દેવરૂપ પરગટ કરી, પાય પ્રણમી પોહોતા તદાએ ॥ ૨૨ ॥ ત્રીજા ખંડની ઢાળ એ પાંચમી કહી, ગઇ ઘણેરી અપદાએ; સમયસુંદર કહે એમ, દવદંતી સતી; પગપગં લહેશે સંપદાએ ॥ ૨૩ ॥

ત્રીજો ખંડ સમાપ્ર

દુહા

અરીહંતદેવ સુસાધુ ગુરૂ, કેવળી ભાખીત ધર્મ; એહ ચાર સરણાં કહયાં, જીન સાસનનોમર્મ ॥ ૧ ॥ એ ચહુને પ્રણમી કરી, ચોથો ખંડ કહેશ; દવદંતી સબંધે કહી, સી લ કળા સવીવીશ ॥ ૨ ॥

ઢાળ ૧લી

દવદંતી નારી, બાર વર્ષે હો પેઉ મળો સુણયો; પેઉ મીલે તીહાં સીમ, અભીગ્રહ કીધા હો એહવા આકરા ॥ ૩ ॥ દીઠા વિણ સસરૂખ ડીલ, સ્નાંન મંજન હો પ્રીયવીણ પરી હરયાં; રાતાં વસ્ત્ર રંગેલ; હું નહી પેહેરૂ હો પેઉ દીઠા વિના

॥ ૪ ॥ ચંદન તજયાં તંબોળ, જાંહાં સીમ હો નહી દે હાથ શું; ન કરૂં ચંજન ઘોળ; વીગય તો ખાવું હો નાજમ વિણુ કદે, અભીગ્રહ લેઇ એમ; દવદંતી ચાલી હો આગે ઉતાવળી ॥ ૫ ॥ પોહોતી કુશળ એમ, પરવત ઉપર હો જા ઇ ઊંચી ચહડી ॥ રહી ગુફા મહી જામ, વરશા સીમે હો નીશ્ચય મન કરી; પ્રતિમા નવી નીપાય, સખરે માટીનીહો, શ્રી સાંતી નાથની ॥ ૬ ॥ માંડી ગુફા મોઝાર, ફળ ફુલ આંણી હો, નીતુ પુજા કરે; એકાંતર ઉપવાસ, ફળ ફુલ ખાએ હો તપને પારણે ॥ ૭ ॥ પંચ પરમેસ્ટી નીતુ ધ્યા ય, તપ જપ કરતી હો, દવદંતી રહે, નારી નયણું વીશાળ સોળ સુરંગી હો દવદંતી સતી; ચોથા ખંડની ઢાળ, પે હેલી વેહેલી હો સમયસુંદર ભણે ॥ ૮ ॥

ચોપાઈ

હવે ન દેખે સારથવાહ, દવદંતીને ડેરા માંહ; મત ઉ- પદ્રવ થાએ ઉઠી, પગ લેઇને ચાલે પુંઠે ॥ ૧ ॥ ગુફા પા સે આવ્યો અનુંક્રમે, દવદંતી દીઠી ઉતમે; પુજા કરે તે પ્ર તીમા તણી; ભાવ ભગતી મન આણી ઘણી ॥ ૨ ॥ કરી પ્રણામ તે બેઠો પાસ, સતી બોલાવ્યો મન ઉધ્લાસ, સા- રથવાહ કહે કુણ દેવ, સારીતો જેહની નીત્યે શેવ ॥ ૩ ॥ કહે દવ દંતી શ્રી સાંતીનાથ, મૂગતી જાવાનો એ સાથ. એછે તીરથંકર સોળમો, ચક્રવરતી એહજ નીત નમો ॥

૪ ॥ એહ ગોષ્ટ સાંભળી સુપ્રસન; આવ્યા તાપસ તેહજ આસન, સારથવાહને તાપસ ભણી, સતી કહે વાત જીન ધર્મ તણી ॥ ૫ ॥ અરીહંતદેવ અને સુસાધ, કેવળી ભાખીત ધર્મ અબાધ, એ સમકીત સુધો સદહે; તેહ નર સુર પદવી લહે ॥ ૬ ॥ સારથવાહ પામ્યો સુધો ધર્મ જીન ધર્મનો ખરો એ મર્મ, જીવ દયા પાળે એ ખરી, ભવ સમુદ્ર તારણ અવતરી ॥ ૭ ॥ સારથવાહ સુણી ઉપદેશ પ્રતિબોધ્યો સંકા લવલેશ, દવદંતીને ધર્મ ગુરૂ કીધ, શ્રાવકનાં સુધાં વરત લીધ; ॥ ૮ ॥ પેહેલો હુતો નામ વસંત હવે યથાર્થ કીધો ગુણવંત, ધર્મ તીલકની સોરંભરી; સારથવાહ કહે એણી પરી ॥ ૯ ॥ એહવે છુટયો સબળો મેહ; ભીજાણ લાગી તાપસ દેહ; પરવત ઉપર આ આવ્યું નીર, કહે તાપસ કીમ થાએ દુર ॥ ૧૦ ॥ બીકમાં ધરસો સઘળા તુમે, ઉપદ્રવ હોએ નહી કીમે, સતી કહે રહો નીર બીક, આશ્રમ ચહુદીશ દાધી લીક ॥ ૧૧ ॥ સતી કહે તે ઊંચે સાદ અરીહંત તણા ઇહાં પ્રસાદ; સાચી જો હું હોવું સતી; તો હવે મેહ ન સરસો રતી ॥ ૧૨ વૃસ્ટી અટકી તતકાળ,તાપસ વીશમય થયા વીશાળ, અહો અચોત શકતી છે એહવી, દેવ સમી થાએ કે હવી ॥૧૩॥ દયાં રહીતને દ જીન ધર્મ; સાચો જાણ્યો તે જીન ધર્મ તાપસ પણ પ્રતિબુધ્યા સવે, જયવંતો જીન ધર્મ ભવે ભવે ॥ ૧૪ ॥ સારથવા તાપસ આશ્રમે, તાપસ પૂરવાસી અ

નુક્રમે, સાંતીંનાથ તણો એ દેહરો; શુધ પ્રતીમા શીર શેહ-
રો ॥ ૧૫ ॥ વરણ અઢાર પવન છત્રીશ વેવ્યહારી આવ
શે સુ જંગીસ, સારથવાહ તાપસ એણ સતી પ્રજા લોક
કીધા જીન મતી ॥ ૧૬ ॥ ચોથા ખંડની બીજી ઢાળ;
સુણીજો રહી જે વાત, વીચાળ આણો ધર્મ ઉપર આસતા
સમયસુંદર કયો સુખ સાસ્વતાં ॥ ૧૭ ॥

દુહા

દવદંતી તીહાં અન્યદા, આધી રાત મોઝાર; અજવા-
ળો ગીરી ઉપરે દીઠો જીમ દીનકાર ॥ ૧ ॥ તીહાં વળી
જાતાં આવતાં, પંખી જીમ આકાશ, સુર કીનર વિદ્યા
ધરા, ધરતા અધિક ઉલાસ ॥ ૨ ॥ સુર કોલાહલ સાંભ-
ળી, જાગ્યા લોક સમસ્ત; અચરીજ ગગને ઉપન્યો, કાંઇક
વાત પ્રસસ્ત ॥ ૩ ॥ સારથવાહ તાપસ સતી, નગર લો
કના વૃંદ, પરવત ઉપર તે ચડ્યા, સહુ દેખવા સુરીંદ ॥ ૪

ઢાળ ૩ જી

આણ પ્રીયારે સંતજી એ દેશી

કનક સીહાસન સુરનર રચ્યો, તીહાં બેઠા મુની રાયોરે;
દેવના કોડી શેવા કરી. પ્રણમે મુનીવર પાયોરે ॥ ૧ ॥
શીંહ કેસરી કેવળી, દીઠો નયણે આણંદોરે; કેવળજ્ઞાન તે

ણે સમે, ઉપન્યો જાણે દીગુંદારે ॥ શી૦ ૨ ॥ દવદંતી સા
રથપ તી, નગર લોક સહુ કોઇરે; કેવળીને પ્રણમી કરી, એ
દા કૃતારથ હોઇરે ॥ શી૦ ૩ ॥ જસોભદ્ર ગુરૂન આવીયા,
કરે કેવળીને પ્રણામોરે; કેવળી પ્રખદા માંહ તે, જોઇ યથો
ચીત ઠાંમોરે ॥ શી૦ ૪ ॥ દીએ મુનીવર ધર્મ દેશના;
સાંભળે સઘળા લોકોરે; ધર્મ વિના નરે જે રહયા; તસ જ
નમા ! ફોકોરે ॥ શી૦ ૫ ॥ એ સંસાર અસારે છે, દુખ
તણો ભંડારોરે; બંધીઆના સાગરીઆ કહયો, નહી તીહાં
સુખ લગાંરોરે ॥ શી૦ ૬ ॥ નરભવ સુરતરૂ સારીખો; સી
વ સુખ ફળ અતી સારોરે; ધર્મ સખાઇ પરભવે, સંસા
ર પાર ઉતારોરે ॥ શી૦ ૭ ॥ કેવળી ધર્મ કહયા પછી; કે-
હે તાપસ સાંભળજોરે; સાચો ધર્મ કહયો સતી; એ
મ કહી કહયું હમનેરે ॥ શી૦ ૮ ॥ એ પરમણી સત્ય વા
દની, બોલે ન જુઠ લગારોરે, સીળ ગુણે કરી સોહતી, એહ
ની નહી કોઇ તોલેરે ॥ શી૦ ૯ ॥ ચોર ચરડ નાશી ગયા
રાક્ષસ જીત્યો એણેરે, મેઘ દ્રસ્ટી થંભી એણે; ગુણ કહુ
એહના કેતારે ॥ શી૦ ૧૦ ॥ કેવળી વાણી સુણી લહે, કુળ
પતી પરમ સંવેગોરે; કહે દીયો દીક્ષા મુજને, એ
સંસાર નહી સારોરે ॥ શી૦ ૧૧ ॥ કેવળી કહે તુમે દીક્ષા,
લીયો યસોભદ્ર સુરી પાસેરે, સાર લહ્યુ તુમે જૈન ધર્મનું
પામી પરમ ઊલાસેરે; ॥ ૧૨ ॥ એહવે કુળપતી કહે કરજો
ડીન, કહો લીધી તુમે દિક્ષારે; કીણ કારણ એ જોવન વયે

એ અગરીજ પ્રતક્ષોરે ॥ ૧૩ ॥ ભાખે ભગવંત કેવળી, નગર અયોધ્યા ઠામરે; નળ નામે રાજા હુંતો, ચતુરંગસેના નાયોરે ॥ ૧૪ ॥ તે રાજાની ભારજા, દવદંતી સીળવંતીરે; મેં બેઠી તુમ આગળે; પર ઉપગાર કરંતીરે ॥ ૧૫ ॥ બંધવ નળ રાજા તણો, કુબર પાળે રાજ્યરે; સીહકેશરી હુતહનો પુત્ર, સવે કરે રાજ્ય કાજરે ॥ ૧૬ ॥ કેશરીરાય સુગારી પૂરી, બંધુ મતી તસ બેટીરે; તેહને પરણી હુ આવીઓ, ચતુરંગ સાથે બેટીરે ॥ ૧૭ ॥ મારગ માંહી આવતાં, એ પરવતની શ્રૃંગરે; યસોભદ્રસુરીસર સ્વમે દીઠા મંનરંગરે ॥ ૧૮ ॥ સાધુ દેખી સુખ પામીઓ, ચરણ કમળ જઈ ભેટયારે; દીધી મુનીવરે દેસના મોહતીમીરભર મેટયારે ॥ ૧૯ ॥ મે પૂછ્યુ કહો સ્વામી માહરો, કેટુનો આવખો કે તોરે; પાચ દીહ છે પાછલા કહે કુમર તુમે ચેતોરે ॥ ૨૦ ॥ હુ ભય ભરાંત બીહઓ થયો, વળી થયો અતી દીલગીરરે, મરણ સમો ભય કો ન નહી, કુણ રાંક કુણ રાજારે ॥ ૨૧ ॥ કહે મુની વછમ બીહો તુમે, લ્યો વરત સુખદાઈરે; એક દીન દીક્ષા પાળતાં, હોય દેવકે જાવે મોક્ષરે; ॥ ૨૨ ॥ મર્મ એહી જીન ધર્મનો, જાંણી છોડી મેં રાધીરે; પરીહરી બંધુ મતી પ્રીયા, સુંદર રૂપ નીધાનોરે ॥ ૨૩ ॥ એ ગુરૂ પાસે લીધી દીક્ષા, ધરતો નીરમળ ધ્યાનોરે; ગુરૂ આ દેશે આવ્યો ઇહાં, પામ્યો કેવળ ગ્યાનોરે ॥ ૨૪ ॥ એમ તતએવ કેવળી,

કીધો જોગની રૂપેરે; મુગતી ગયો બેડો તીહાં, અધવચ્ચ રહ્યો પ્રબોધેરે ॥ ૨૫ ॥ અમરગુરૂ લોકને ઉપનું, સગી ર તણો સંસકારોરે, ભકતી ઘણી દેવે કરી; એત્ર પવીત્ર બોલ્યારે ॥ ૨૬ ॥ યસો ભદ્ર પાસે લીયો, કુળપતીએ સંજમ ભારરે; દવદંતી પણ કહે દયો દીક્ષા, હવે કરો ની સ્તારોરે ॥ ૨૭ ॥ યસોભદ્ર સુરી એમ કહે, હમણાં નહી તુજ દીક્ષારે; ભોગ કરમ છે તાહરે, માન્ય મોરી તુ સી ખોરે ॥ ૨૮ ॥ ચોથા ખંડ તણી ત્રીજી, પૂરી કીધી ઢાળેરે; પૂરવભવ હવે પૂછશે, સમયસુંદર કહે સુ વીચારોરે ॥ ૨૯ ॥

ઢાળ ૪થી

પૂરે સોહાસણ રૂડાં સાથીઓજી એ દેશી

દવદંતી પ્રણમી કરીજી, પ્રસન કરે હવે એમ; પુરવભ વ પાપ કુણ કીયાંજી, વીરહ પડ્યો કહો કેમ ॥ ૧ ॥ પૂરવ ભવ તમે સાંભળોજી ॥ આંકરણી ॥ કહે યસોભદ્ર મુણંદ, કીધાં કર્મ ન છુંટીએજી; સુભ અસુભર્તામર્મ દ ॥ પૂ ॥ ૨ ॥ મમણ નામે રાજા હતોજી, પાછલે ભવ નામીરાય; વીરમતી તસ ભારજાજી તું હતી જીવણ પ્રાણ ॥ પૂ૦ ૩ ॥ તુમે એકદા બેઉ નીસરયાંજી, વનમાં કીડા નીમીત, સાથ સંગાથે આવતોજી, સાધુ મીલ્યા સુપવીત્ર ॥ પૂ૦ ૪ ॥ સાધુ દેખી તુમે કોપીયાજી એ અમંગળી ક મુડ, પ્રહ સમે ઠીહાં સાંમો મીલ્યોજી; એહનો ધર્મ પ-

ખંડ ॥ પુ૦ ૫ ॥ એમ કહી બાંહે બંધાવીયોજી આપણ સેવક પાસ, તુમે તીહાંથી પાછા વળચાજી; આવ્યા નીજ આવાસ ॥ પુ૦ ૬ સાથ વીછોહ તીહાં પાડીયાજી બાર ઘડી લગે તેહ, સાધુને બાંધી સંતાપીયાજી, તેહથી કરમ બંધાય ॥ પુ૦ ૭ ॥ વળી કીમહી કોપ વીસરયોજી, સાધુને પુછીયુ તેડી; કીહાંથી આવ્યા જાવો કીહાંજી; કુણ ધર્મ તુજ પેડ ॥ પુ૦ ૮ ॥ સાધુ કહે સુપ્રસન થઇજી સાંભળો માહારી વાત, અસ્ટાપદ તીરથ ભણીજી, ચાલીયો જીનવર જાત્ર ॥ પુ૦ ૯ ॥ સાથ થકી વીછડાવીયોજી, ધરમનો કીયો અંતરાય; પાપ તણાં ફળ વીરૂવાંજી, જાણ જે તું માહારાય ॥ પુ૦ ૧૦ ॥ જીન ધરમ જગમાં ખરોજી, તે નવી જાણીયો જેણ; તે નરે ભવ હારી ગયાજી; એ મુજ સાચુરે વેણ ॥ પુ૦ ૧૧ ॥ ધરમ કહી પ્રતિબોધીયાજી, રાય રાણી તીહાં બેઉ; અપરાધ ખમાવી તે આપણોજી, ત્રાણ પ્રદક્ષણ દેય ॥ પુ૦ ૧૨ ॥ આદરમાન દેઇ તેડી ગયોજી; આપણા ભૂવન મોઝાર, ભા ભવકતે પડી લાભીયાજી, સુજતાં સખરાં આહાર ॥ પૂ૦ ૧૩ ॥ અસ્ટાપદ ભણી ચાલીયાજી; સાધુ કીધ વિહાર, રાય રાણી બેઉ પામીયાજી; સુધો શ્રાવક ધર્મ ॥ પૂ૦ ૧૪ ॥ સાસન દેવી સાનીધ કરેજી, વીરમતી મન રંગ; અસ્ટાપદ જાત્રા ગઇજી, સખરે માંગલ સંગ ॥ પુ૦ ૧૫ ॥ અસ્ટાપદ પ્રતીમા નમીજી; ભરતે ભરાવી ચોવીસ; રત્ન જડીત કંચન તણી

જી, તીલક ચહડ્યો શુભગીસ ॥ પુ૦ ૧૬ ॥ જિનવરની પૂજા કરીજી; ભકતી ભાવ વિશેષ; વારમતી આવી ઘરેજી સફળ કરી અવતાર ॥ પુ૦ ૧૭ ॥ રાંય રાણી રાજ ભોગવીજી, શ્રાવકનાં વરત બાર; અંત સમય અણસણ કરી જી, સુર શુખ લહયાં તતકાળ ॥ પુ૦ ૧૮ ॥ ચોથી ઢાળ પુરી થઇજી, ખંડ ચોથા તણી એહ; સમયશુંદર કહે સાંભળોજી; આગળ વાત કહે જેહ ॥ પુ૦ ૧૯ ॥

દુહા

જંબુ ધીપ માંહે ભલો, ખેત્ર ભરત સુભ ઠામ; સુરગ પૂરી સરખી તીહાં, પોતનપૂર અભિરામ ॥ ૧ ॥ મમાણુ જીવ તીહાં કણે; આહિર કુળ ઉત્પન; વીર મતી થઇ તેહનીરે, ધુસીર નારી રતન ॥૨ ॥ એક દિન મહીષ ચરાવવા, ધન ગયો વન મોઝાર; ઝડી કરી લાગ્યો વરસવા, મેઘ અખંડીત ધાર ॥ ૩ ॥ સાધુ તીહાં કાઉશગ રહયા ધાણુ આહિરે દીઠ; ભકતી ભાવ ઉપન્યો ભલો, નયણે અમીય પઇઠ ॥ ૪ ॥ છત્ર લેઇ કરી આપણુ, સાધુ ઉપર ધરે તેહ; આપ ઝાલી ઉભો રહયો; જ્યાં લગે ઉઠો મેહ ॥ ૫ ॥ મૂની કાઉશગ પાળ્યા પછી, ધણ આવ્યો નીજ ગેહ દુધ દહી વોહોરાવીયું; નારીએ ધરી વળી નેહ ॥ ૬ ॥ ધણ આહીર આગ્રહ કરી, રાખ્યો સાધુ ચોમાસ; શ્રાવકનો ધર્મ આદરયો, સમકીત સુળ ઉલાસ ॥ ૭ ॥ જીવ દ-

મા પાળે ભલી, સાંભળે સુગુરૂ વખાણ; સમાયક પોસો કરે, નિયમ વરત પચખાણ ॥ ૮ ॥ કાળ ઘણો પાળી કરી શ્રાવકનાં વરત બાર; સંજમ મારગ આદરયો, સાત વરસ નીરધાર ॥ ૯ ॥ અણસણ કરીને ઉપન્યા, હીમવંત ખેત્ર સુઠામ; આહિરને આહીરણી, જુગલ પણે અભિરામ ॥૧૦ જુગલ પણે સુખ ભોગવી, સુરવર થયાં દેવ્ય શરીર; મનવંછીત સુખ ભોગવી, નામે ખીર જંબીર ॥ ૧૧ ॥ પેહેલે ભવ રાય રાણી હુવા, બીજે ભવ સુર તેહ; આહિરને આહીરણી, ત્રીજે ભવ થયાં તેહ ॥ ૧૨ ॥ ચોથે ભવ થયાં જુગળીયાં, પંચમે ભવ સુર સાર, નળ રાજા દવદંતીતો; છઠે ભવે અવતાર ॥ ૧૩ ॥ બાર ઘડી સાધુ બાંધીયો, સાથ વીછોહ તેણે દીધ; બાર વરસ વિરહો પડયો, એહ કર્મ ફળ લીધ ॥ ૧૪ ॥ બાર વર્ષ વિત્યા પછી; પીઉ મીલશે તુજ રંગ સુખ પામીશ તું અતી ભલો; પૂરવ પૂન્ય પ્રસંગ ॥ ૧૫ ॥ એમ મુનીવર મુખ સાંભળી; સતી પામી આણંદ, એક ધ્યાન જીન ધર્મનું; કરતી પરમાણંદ ॥ ૧૬ ॥ હવે તે રાત પૂરી થઇ, ઉગ્યો અંબરે સુર, તાપસ પુર પોહોત્યા તુરત, યસોભદ્ર ગુરૂ સુર ॥ ૧૭ ॥ સાંતીનાથને દેહરે કરી પ્રતિસ્ટા સાર, લોક સમસ્ત નગરે તણા, કીધા સમકીત ધાર ॥ ૧૮ ॥ ગુફા માંહી રેહેતાં થકાં સાત વરસ થયાં તેહ, દવદંતીને દીન પ્રતે; ધર્મ કરંતાં તેથ ॥ ૧૯ ॥

ઢાળ ૫ મી

રાગ મલ્હાર કુંવર ગભારો નજરે દેખતાંજી એ દેશી.

અન્ય દિવશ કોઇ આવીઓરે, પૂરૂષ ગુફા તણે બારરે; કહે દવદંતી પ્રતે એહવુંરે, મેં દીઠો તુજ ભરતારરે; દેખો દવદંતી મહીમા શીળનોરે ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ સાંભળી સતી તે સાદનેરે, અચરીજ હુવે તતકાળરે; આપદથી ઠી થઇ સંપદારે, શીળ તણે સુ પસાયરે ॥ દે. ૨ ॥ હુંતો જાઉછું ઉતાવળોરે, મુજ પડખે નહી સાથરે; પણ તુજ પ્રીય અતી ઢુંકડોરે, એમ કહી ગયો ઊંચે સાદરે ॥ દે. ૩ ॥ અમૃત સરીખા શબ્દ સુણી કરીરે, આવી ગુફાને બાહારરે, કીહાં પીઉ દીઠો એમ બોલતીરે, ચાલે તે પૂરૂષને લારરે ॥ દે. ૪ ॥ ચાલી ગયો તે પુરૂષ મીલ્યો નહીરે, દળીદ્ર નરને જેમ નીધાનરે દવદંતી નારી પાછી વળીરે, દુખ કરતી અશમાનરે ॥ દે. ૫ ॥ ગુફા માર મારગ ભુલી ગઇરે, ભુલી પડી વન માંહાંયરે, દવદંતી મન વીલખી થઇરે, ચીંતવે ચીત નીર ઉછાહરે ॥ ૬ ॥ અહો હજી દુખ પોતે ઘણોરે, પગ પગ પડે મુજ દુખરે; પંથી પુરૂષ તે પણ કીહાં ગયોરે; કીહા ગઈ ગેરી ગુફા કુ જરે ॥ દે. ૭ ॥ કહો કીહાં જાઉં હવે કીમ કરૂંરે, હું પડી અટવી માઝારરે; મરણ હવેતો મુને ભલોરે, દુખ માંહો જીવ્યાનું નહી સારરે ॥ દે. ૮ ॥ દવદન્તી યાકુળ આકુળ થઇરે, આહટ દોહટ કરતી ચીતરે, આઘા પાછી વન

માં ફરેરે, કરમને દીએ દોશ નીતરે ॥ દે. ૯ ॥ દીઠી દવ દંતીને એક રાક્ષસેરે, કહે તુજને ખાઇશ આજરે; મુજને ભખ લાધ્યું ભુખે તાહરેરે; આજ સરયાં મારાં કાજરે ॥ દે. ૧૦ ॥ ભય ભરાંત થઇ દેખી કડીરે, દવદંતી બોલી એહ વી વાંણરે. નાગથી અનેરા નવી ચીતવ્યારે; જોં મેં સ્વપના માંહીરે, વળીઅ કુદષ્ટે નવી દેખ્યાઓરે; આ ભવ માંહી કોઇરે ॥દે.૧૧॥ દેવ અનેરા મનમેં નવી ચીતવ્યારે; અરી-હંત વિણ વળી કોઇરે, જો મુજ સાચા સદ ગુરૂ સાધુજીરે; જોમુજ દઢજીનધર્મ હોયરે,તો મુજ સંકટ ગીટજો સરવથારે ભાંજો રાક્ષસનો ભરમર ॥ દે ૧૨ ॥ એહ વયન સુણી રાક્ષસોરે; નીસ તેજ થઇ આવ્યો પાસરે; ચરણ કમળ પ્ર ણમી કડીરે, સતીય વચન સુ પ્રભાવરે ॥ દે. ૧૩ ॥ તી હાંથી દવદંતી ચાલી આગળેરે, તરસી થઇ છુટે પ્રાણરે; દીઠી નદી પણ પાણી નહીંરે; કરમ કરે તે પ્રમાણરે ॥ દે ૧૪ ॥ બોલી દવદંતી ઉંચે સાદ શુંરે, જો મુજ સમકીત ભાગ અતી શુધરે, પ્રગટ હોજો પાણી એણે સમેરે; પીતાં જાણે મીઠું દુધરે ॥ દે. ૧૫ ॥ પગની પાની પછાડી ધ-રનીએર, પાંણીનો નિસરયો પ્રવાહરે; પૂર પાણીનાં ક એ ચહડયારે; નદી ચલી બીજી માંહરે ॥ દે. ૧૬ ॥ દવદંતી પાણી પીધુ નીરમલુરે, વળી કીધું સ્નાન ઉછાહરે આગ ળ ચાલતી થાકી થકીરે, બેઠી વૃક્ષની છાહરે ॥ દે. ૧૭ ॥ પેખી બોલાવી પંથી જનેરે, કીમ સુંદરી વડ હેઠરે, કુણ

કાંઇ વન દેવતારે, રેપવંતી અદ્ભુત દરટરે ॥ દે. ૧૮ ॥ દવદંતી કહે પંથ વાહુંનેરે, હું નહી દેવા કેનું નારરે વ ણીક પુત્રી હુ ભરતાર સ્વરે, નીસરી પીહર પદ્યારહો ॥ દે. ॥ ૧૯ ॥ સુતી મુકી ગયા મુજ નાહાલારે, એકલી એ ણે વન માંહરે; તાપસપૂર પોહોચતી કરેરે; તો જાણું બંધ વ સમાનરે ॥ દે. ॥ ૨૦ ॥ તે બોલ્યો સુરજ જીહાં આથ મેરે, તીહાં જાણસ તાપસપુર મારગરે; હું જાઉંછુ ઊતાવળો રે, માહારે આવવાનો નહી લાગરે ॥ દે. ॥ ૨૧ ॥ અમેસા થ મુકીં ઇહાં આવીઆરે, પાણી લેવા ભણી એથરે; કહેતાં મુકુ તુજને ઠામનારે; કાંઇક વસ્તી હોવે જેયરે ॥ દે. ॥ ૨૨ ॥ તેસાથે ગઇ તેના સાથમાંરે; ધન દેવ સારથ વાહ ; તી મહીજ કહી વાત આપણીરે; ધન દેવે દીધો ધીરજ તાસ રે ॥ દે. ॥ ૨૩ ॥ તુ મુજ પૂત્રી ચીંતા મત કરેરે; એમ કહી ભોજન દીધરે; રૂડો બેસાડી રથ આપણેરે, પાહોની અચ ળપૂર કીધરે ॥ દે. ॥ ૨૩ ॥ પાંચમી ઢાળ પૂરી થઇરે પૂરો થયો ચોથો ખંડરે; સમયસુંદર કહે એણે સતીરે, દવ દંતી પાલ્યુ સીળ અખંડરે ॥ દે. ॥ ૨૫ ॥

ચોથોખંડ સમાપ્ત

દુહા.

લોકા લોકના ભાસ્કરં, કેવળ અજ્ઞાન અપાર; પણ હું

પ્રણમી સત્યથા, મોહોટા સુતબ્ય વહાર ॥ ૧ ॥ હવે બોલુ ખંડ પાંચમો, જીહાં નહી દુખ લગાર; નગર અચળ પૂર વારણી, પેઠી વાવ્ય મોઝાર ॥ ૨ ॥ સ્નાન કરી પાણી પી ધુ, શીતળ કીધું શરીર; તાવડ બાહીર આવીને, ચતુર સુકાવ્યું ચીંર ॥ ૩ ॥ નીરખે નગરી ચહુ દીશે, શું કરૂં ચીંતે ચીત; અપછરા જાણે અવતરી, ગગંન થકી સુપવીત્ર ॥ ૪ ॥ એણે અવસર તેણે પૂરે, રાજા રીતુ પર્ણ; ચંદ્ર જસા રાણી ચતુર, જાયા કંચન વર્ણ ॥ ૫ ॥ રાણીની દાસી તીહાં, આવી નીર નીમીત, દવદંતી રૂપ દેખીને વીશમય પામી હીત ॥ ૬ ॥ વાત કહી રાણી ભણી, રાણીએ મુકી તેહ, તેડી લાવો તેહને; સતોષો સસનેહ ॥ ૭ ॥ દાશી આવી એમ કહે, હે સુંદરી તું આવ્ય; તેડે રાણી તુજને, મન વંછીત સુખ જાય ॥ ૮ ॥ વિનય વચન એમ સાંભળી; પામી આણંદપુર, દાશી સાથે ગઇ સતી, રાણી તેહ હજુર ॥ ૯ ॥ માશી સગપણ માને નહી, તોપણ પ્રણમ્યા પાય; રાણી પણ શાથે મીલી, મીઠાં વચન બોલાય ॥ ૧૦ ॥ બાળ પણે દીઠી હતી, પણ તે નાવી ચીત; તોપણ ચંદ્રજસા ઘેરે પૂત્રીની પેરે પ્રીત ॥૧૧॥ હે વછ તું તો માહરે, ચંદ્રવતીને ઠામ આવી પીતી વીલસતી, સુખ ભોગવે અભીરામ ॥ ૧૨ ॥ પણ હવે કહે તું કોણ છે, રાણી પૂછે એમ; દવદંતી તોમહોજ કહે સાર્થવાહને જેમ ॥ ૧૩ ॥

ઢાળ ૧લી

કેતકી જાયના ફુલ મંગાવો એ દેશી.

ચંદ્રજસા રાણી રાજાની, મંડાવે દાનશાળાજી; દીન દુ-ખીયાને તું ઉધરજે, જાણે જીમ બાપ ગોપાળાજી ॥ ૧ ॥ દવદંતી તીહાં દાનજ આપે, ॥ એ આંકણી ॥ અનુ કં-પા આણી દવદંતી કરે પર નર ઉપગારોજી, પાળે શીળ સદાએ નીરમળ, નામ લેતાં નીસ્તારોજી ॥ દ૦ ૨ ॥ દવ-દંતી રાણીને વીનવે, એસુ શતુકારોજી; એડા દાન દેઉ કીમ હી, કબહી લહું ભરતારોજી ॥ દ૦ ૩ ॥ દવદંતી આદેશ લેઇ ગઇ, દાએ બેઠી તીહાં દાનોજી; પંથી લોક તીહાં બહુ આવે, વરસે મેહ સમાનોજી ॥ દ૦ ૪ ॥ દવદંતી દેખે તીહાં એકદા, આગળ જાતો ચોરજી, પાછે બાંહે કાંઢો બાંધ્યો, સબળ કોલાહલ સારજી ॥ દ૦ ૫ ॥ કોટવાળ લઇ જાય મારવા, બોલે એહવા બોલજી; જેહ જેહવું કરે તેહવું, પુંઠે વાજે ઢોલજી ॥ દ૦ ૬ ॥ દવદંતી દેખી ક-તસકર, રાખ્ય રાખ્ય મુજ માતજી; દવદંતી પુછે કોટવા-ળને, શો અન્યાય એણે કીધોજી ॥ દ૦ ૭ ॥ કહે કોટવાળ અન્યાય છે મોહોટો, રાજા કોપો પ્રચંડોજી, ચંદ્રવતી રા-જયપુત્રી તણો એણે, ચોરચો રત્ન કરંડોજી ॥ દ૦ ૮ ॥ દવદંતીને કરૂણા ઉપની; કહે તે છોડ કોટવાળજી; હું ઉત ર દેઇશ રાજાને, માનો હમારી વાતજી ॥ દ૦ ૯ ॥ કોટ

વાળ પણ તેહને નવી છોડે; પણ સીળ પ્રભાવે ત્રટકયોજી; સતીએ ચુલુ ભરીને છાંટયુ' તુરત બ'ધન છુટયા ત્રટકોજી ॥ દ૦ ૧૦ ॥ કોલાહલ તે થયો નગરમાં અચરીજ લોકને ઉપન્યોજી, વાત સુણીને રાય આવીયો, બોલે સહુ ધન ધનોજી ॥ દ૦ ૧૧ ॥ દેખી તમાસો અચરીજ 'પાયો, રાજા કહે દવદ'તીજી; જો મુકાવીશ તુ એહને, તો હોશે અન્યાયોજી ॥ દ૦ ૧૧ ॥ દવદ'તી કહે તાતજી, જો મ' દીઠો ચોરજી; તે મરશેતો દયા મુજ કીસી, હીયુ ન વજર કઠોરજી ॥ ૧૨ દ૦ ॥ તસ આગ્રહે ચોરને મુકયો, રાજા ચતુર સુજાણજી; મોહોટા તેપણ માને રાજવી, સતીય વચન પ્રમાણજી ॥ દ૦ ૧૩ ॥ દવદ'તીના પાએ નમીને, ચોર કહે તવ એમજી; નવો જનમ આજ તુમે મુજ દીધો, તું હવે મોરી માતજી ॥ દ૦ ૧૪ ॥ એમ કહીને તે ચોર ગયો ઘેર, હઇડે હરખ અપારજી; સદા સતીને ચરણે નમતો, સમર'તો ઉપગારજી ॥ દ૦ ૧૫ ॥ અન્ય દિવશ દવદ'તી પૂછે કહે ચોર સાચી વાતજી; તે કહે સારથવાહ વસંતનો, તાપસ પૂરનો ભૂપજી ॥ દ૦ ૧૬ ॥ પીગળ નામે દાસ હું તેહનો, મ' દીધો ઘર ખાત્રજી; રત્ન માત્ર લેઇને નાઠો, કીધી વાત કુપાત્રજી ॥ દ૦ ૧૭ ॥ વાટે મૂને ચોરે લુટીયો, ચોર વીચ પડયો મોરોજી; ઇહાં આવી રાજ ચાકરહું, હું થયો હરામ ખોરોજી ॥ દ૦ ૧૮ ॥ સુનો ઘર દેખીને મલીયો, રત્ન કર'ડીઓ એકજી; કાખ માંહી મારી નીસરીયો, દીઠા

રાજાએ તેહોજી ॥ દ૦ ૨૦ ॥ રાજે ચોર કરીને પકડયો, દે ખી અંગીત આકારોજી ॥ દ૦ ૨૧ ॥ મુજને રાજે મારણ માંડયો તુમે કીધો ઉપગારજી; તેં માતા રાખ્યો મુજ મરતો દીધો જીવતદાનજી ॥ દ૦ ૨૨ ॥ કોમહી આશીગ થાઉ નાંહી, તું ગુરૂ દેવ સમાનજી; તુજ ગુણ કદીય નહી હું વિસરૂ આ ભવ પરભવ શીમજી ॥ દ૦ ૨૩ ॥ પંચમા ખંડ તણી પૂરી થઇ, પેહેલી ઢાળ પ્રધાનજી; સમય સુંદ: પર ઉપગારી, વાધી વસુધા માંહેજી ॥ દ૦ ૨૪ ॥

દુહા

વળી કહે તાપસ પૂર થકી, પદીતુ નીસરી દોડ; તે દીન થી સારથ પતી, પામ્યો દુખ નીકોડ ॥ ૧ ॥ ભોજન પાન તજી દીયાં, ઊઘ ન આવે ચીત; યસોભદ્ર ગુરૂ પુઝવ્યો, દેઇ ઉપદેશ પવીત્ર ॥ ૨ ॥ રાત દિવશ તુરી જામીઆ, સારથવા ઉલાસ; મણી માણીક લઇ ભેટણું પેહોતો કુઅર પાસ ॥ ૩ ॥ કુઅર દેખી ભેટણું, સંતોખાણો તુરત; તાપસ પુર રાજા કીયો; દીધાં ચામર છત્ર ॥ ૪ ॥ શ્રીવસંતસીખ ર ઇસ્યુ, દીધુ નામ પ્રધાન; સમુહંતા સંપેડાયો વાધ્યો સ બળો વાન ॥ ૫ ॥ તે સંપ્રતી રાજા તીહાં, પાળે રાજ્ય પડુરે, તે મહીમા સહુ તાહરો; પ્રગટયો પૂન્ય અંકુર ॥ ૬॥ દવદંતી કહે વછ તું; લીએ દીક્ષા સુખ કાર, પાપ કર્મથી છુટતો, આપણ પૂનીસ્તારજી॥ ૮ ॥ દવદંતી હવે એકદા પ-

ડી લાભ્યા મુની દોય, અહાર પાણી દેઇ સુજતો નહી દુ
ખાણ તીહાં કોઇ ॥ ૯ ॥ દવદંતી કહે યોગ્યતા જો પીગળ
ને હોય, તો દીક્ષા દીયો એહને, જીમ ભવ સફળો હોય,
॥ ૧૦ ॥ કહે મુનીવર તે યોગ્ય છે, એમ કહી દીધી દીખ
મુની સાથે વિચરયો તરત, સુધી પાળે સીખ ॥ ૧૧ ॥
દવદંતી હવે તીહાં રહે, શમરે શ્રી જીન ધર્મ, પણતે પોતે
કુણ છે, નવી જાણે કોઇ મર્મ ॥ ૧૨ ॥

ઢાળ ૩ જી

હાથીયાને હલકે આવે માહારી પ્રાહુણી એ દેશી.

હરી મંત્રી બાંભણ આયો એકદારે, કુંડન પૂરથી એ
જી ભુપ દેખીને ચંદ્ર જસા કહેરે, ગયો મન ધરી વીવેક
॥ ૧ ॥ નળ દવદંતી ચીંતા અતી ઘણીરે, નીસરીયાં વન
વાસી; ખબર નહી અમને તેહ તણીરે, નીપટ થયાં નીરા
સ ॥ ૨ ॥ બાભણ બોલે બે કર જોડીનેરે, સહુને કુશળ
છે એમ, પણ નળ રાજા દવદંતી તણીરે, ચીંતા છે સુ
ણો જેમ ॥ ૩ ॥ કહે રાણી સંભરમસ્યુંવીપ્રનેરે; કહ્યુ તે
તેહ પ્રકાર, હ રી મીત્રી બોલ્યો હજી સાંભળોરે; નળ રા-
જા વૃતાંત વિચાર ॥ ૪ ॥ નળ રમ્યો કુબર સાથે જુવટેરે
હારયો સઘળો દેશ, દવદંતી છોડી વનમાં કીહાં ગયોરે, ખ
બર નહી લવલેશ ॥ ૫ ॥ એ વાત સાંભળી સ્વામી હમ
તણોરે, ભીમ અને પુસ્પવતીજ, મુરછા પામી ધરણી ઢળ્યાં

રે વાર વાર વીલપંત ॥ ૬ ॥ બેઠીને જમાઇતો ફુરે ઘણા રે; શું કીધું કીરતાર; મુજને મૂકયો તે જોવા ભણીરે, વરપૂર નગર મોઝાર ॥ ૭ ॥ અનુક્રમે જોતાં હું ઇહાં આવીયો રે, પણ ન સુણી કીહાં ભાળ, ફોકટ ફેરા મુજને થયોરે, મનમાં દુખ ન ંમાત ॥ ૮ ॥ ચંદ્ર જસા પણ એ વચન સુંણીરે, રોઇ કરે ઉદાશ; નળ નીંદે ફીટ ફીટ તેં એ શું કરયુંરે, દવદંતી ગુણવંત ॥ ૯ ॥ વાત કહીને બાંભણ ઉઠીઓરે, ભુખ્યો તરસ્યો નીઠ; ગયો દાનશાળાએ ભોજનવંછવારે, તીહાં દવદંતીને દીઠ ॥ ૧૦ ॥ ચંદ્રજસાને દીધી વધામણીરે, પ્રગટયો સઅપણ પ્રેમ; રાંણી તીહાં આવીને હરખીમળીરે, કહેવા લાગી એમ ॥ ૧૧ ॥ હું બલીહારી જાવું તાહરીરે, મુજને પડો ધીકાર; એટલા દીવશ મે તું નહી ઓળખીરે, મુજ અપરાધ અપાર ॥ ૧૨ ॥ તે પણ મુજને કાંઇ જણંવ્યુ નહીરે, માસી માસા નેસોય; કહે હવે તુજને નળ છોડી ગયોરે, કે તે છોડયો સોય ॥ ૧૩ ॥ કહે તાહારો તીલક સુરજ સારીઓરે; દવદંતી સુ વીલાસ; ભાલ ઉપર હાથ ફેરવીઓરે, પ્રગટયો તેજ પ્રકાસ ॥ ૧૪ ॥ રાંણીએ આંણી ઘેરે આપણેરે, કરાવે તીહાં વળી સ્નાંન. ભાણેજી સંતોખી આમણ ભામણેરે, સખરો વેશ પેહેરાય ॥ ૧૫ ॥ દવદંતીને રાણી લઇ ગઇરે, રંગશું રાજા પાસ રાજા પુછે વાત પાછલીરે, કીમ થયો રાજ્યનો નાશ ॥૧૬॥ કહે દવદંતી વાત અપો મુએરે, જુવટે હારયો દેશ, સાંભ-

જી રાજા દીએ આસાશનારે, મકરે દુખ લવલેશ ॥ ૧૭ ॥ એણે અવસર શુરજ આથમ્યોરે સભા માંહી ઉદચોત, દેખી પૂછે રાજા અજવાળો કીમ્યોરે, દીપક વિણ એ તેજ ॥ ૧૮ ॥ રાણી કહે એ દવદંતી તણોરે, તીલક કરે પ્રકાશ રાજા ઢાંકે તીલકને હાથશુંરે; એ સતી શીળ સુવાસ ॥૧૯॥ ઢાળ બીજી પાંચમા ખંડનીરે, દવદંતીનાં ગયા દુખ, સમયસુંદર કહે સતી શીળથીરે, પામીજે શીવ સુખ ॥૨૦॥

દુહા

એણે અવસર એક દેવતા, આવ્યો સભા મોઝારે; દવદંતીના પાય નમી; વીનવે વારંવાર ॥ ૧ ॥ હે દેવી હું ચોર જે, પીગળ નામ પ્રસિધ; મારંતો મુકાવીયો, અભય દાન તે દીધ ॥ ૨ ॥ તે પ્રતી બોધ દેવરાવીઓ, સુધો સજમ ભાર; તે પાળંતો આવીયો તાપસ નગર મોઝાર ॥ ૩ ॥ સમશાંને કાઉશગ રહ્યો, રાતે રૂડે ચીત, ચીતા આગળ બળતી થકી, આવી મહારી પાસ ॥ ૪ ॥ સાહાશીક તેણે મેં સહયો, અગની તણો ઉપસ્વર્ગ; કરી અંગુસણ આરાધના; પોહોતયો પેહેલે સ્વર્ગ ॥ ૫ ॥ તેહ હું છું દેવતા; આવ્યો તાહારી પાસ; કતો બોધયો હું તો નહી; તો હું નરકે જાત ॥ ૬ ॥ સહુ પ્રસાદ એ તાહરો, ચીરંજીવી તું ધન એમ કહી વરસ્ટી કરે તીહાં, સાત કોડી સોવન ॥ ૭ ॥ જીન ધર્મનાં પ્રતક્ષ ફળ, દેખી હરખ્યો રાય જૈન ધર્મ અંગી કરયો, દુખ હરણ સુખ દાય ॥ ૮ ॥

એક દીન અવસર દેખીને, આવ્યો હરી મીત્ર વિપ્ર; દવદંતી પીયર ભણી, રાજા સંપેડો સીપ્ર ॥ ૯ ॥ ભીમરાય એહનો પીતા, પુસ્પવતી વળી માય; દવદંતી વીરહે કરી, દુખ ધ રે દીન રાત ॥ ૧૦ ॥ લેઇ અનુમતી રાજન તણી, સાથે સેન પરીવાર; દવદંતીને રૂડી પેરે; રાજા કરે વીદાય ॥ ૧૧ ॥ આગળ અટવી કાપતાં, દીન થોડે સુખકાર; કુડનપુરને પરી સરે, આવ્યા જાય નીરધાર ॥ ૧૨ ॥ આગે દીધી વધામ ણી, સામો આવ્યો રાય; દવદંતી દેખી કરી, હઅડે હરખ નમાય ॥ ૧૩ ॥ પૂત્રી મુખ દેખી કરી, પામ્યો પરમાણ દ હરખનાં આંસુ આવીયાં, ખુસી થયાં સહુ જન ॥ ૧૪ ॥ મા દેખી વળગી પડી, રોવે ઉચ્ચે સાદ; વાહાલેહો મળીયાં વીછડયાં તેતો ધર્મ પ્રસાદ ॥ ૧૫ ॥ આડંબર અધીકે ક રી, આંણે આપણે ગેહ; લોક સહુકો હરખીયુ, કુટંબ મી લ્યુ સસનેહ ॥ ૧૬ ॥ અડાઇ મોહછવ કીયો, પૂજા સ તર પ્રકાર; સાંધુ ભકતી રાજા કરે; વરત્યો જય જયકાર ॥ ૧૭ ॥ દવદંતીને એકદા, પૂછે રાજા વાત; દવદંતીએ સઘળી કહી વીરહ વીજોગની વાત ॥ ૧૮ ॥ બાપ મીઠે વચને કરી અ તી ઘણી દે આસીસ; ધર્મ કરય ઇહાં બેઠી થકી, પૂજે શ્રી જગદીસ ॥ ૧૯ ॥ તાહરા પુન્ય પ્રભાવથી, કુડનપૂર મોઝા ર; જીહાં તીહાંથી આવસે, મીલસે તુજ ભરતાર ॥ ૨૦ ॥ હરી મીત્રને વધામણી, દીધાં પાંચસેં ગામ; આધો રાજ દેઇશ વળી, નળ આવસે જામ ॥ ૨૧ ॥ અન્ય દિવશ

દધી વર્ણુનો, આવ્યો દોડી દુત; ભીમ રાય આગે કહે; પરદેશી વાત પ્રભુત ॥ ૨૨ ॥ અમ પાસે આવ્યોજ છે નળ નો એક સુઆર, સુર્યપાક રસવતી કરે; કહે નળનો ઉપગાર ॥ ૨૩ ॥ વાત એહની સાંભળી કરી; ભીમ વિનવીયો ભુપ; નળ વિણુ કોઇ જાણે નહી. તે નળ ગોપવી રૂપ ॥૨૪॥ ભીમ રાયે મને મુકીયો, નળની ખબર નીમીત. એહવો તું જને દેખીને ચીતા ઉપની ચીત ॥ ૨૫ ॥ દવદંતીને ઉર ની, કાચી મરકતની ભરાંત કીહાં એ નળ કીહાં કુબડો, કીહાં નળ રૂપની કાંત ॥ ૨૬ ॥ કીહાં સરશવ કીહાં સુર ગીરી, કહાં ખજુવો કીહા સુર, તોપણ હું પરીક્ષા કરૂં; સાંસો ભાજે હજુરે ॥ ૨૭ ॥ એમ ચીતવી કહ્યા શ્લોક બે, મેં નળની નિંદ્યા કીધ, તણે દવદંતીની કથા, પુછી મે કહી દીધ ॥ ૨૮ ॥ કલ્યાણ હોજો તુજ કુબડા; હું જાઇશ નીજ ગામ; જિમ તે સહુને એમ કહે; દવદંતીને આમ ॥ ૨૯ ॥ દવદંતી વાત સાંભળી, પ્રગટ્યો દુખને પ્રેમ- આંખે આંસુ લુઇને, પુછે કુશળ એમ ॥ ૩૦ ॥ કુબજ કહે વળી વીપ્ર તું; પુજ્ય પૂરૂષ પુન્ય વંત; દવદંતી કથા તે કહી સુણતાં લાભ અનંત ॥ ૩૧ ॥ આવ્ય વિપ્ર ઘેર માહરે; ભગતી જુગતી કરૂ તુજ, એમ કહી વિપ્ર આણો ઘરે; જાણે ધન દીન મુજ ॥ ૩૨ ॥ સખર સુર્યપાક રસવતી, જમાડયો ભરપુર, લાખ ટકા દેઇ રોકડા, આભરણ અધીક સનુર ॥ ૩૩ ॥ સંતોખી આપેડીયો, વીપ્રને દી-

દ્યો સીખ. આવ્યો વીપ્ર ઉતાવળો, ભરતો મોહોટી ચીપ ॥ ૩૪ ॥ દવદંતી ભીમરાયને; કુબજનો કહયો રૂપ, લાખ ટકા આભરણ ભલા, દેખાડયા તે અનુપ ॥ ૩૫ ॥ સુસમાપૂરમાં મેં સુણી, ગજ ઝાલણ બકસીસ, કુબજ કળા સઘળી કહી; વિપ્રે વીસવા વીસ ॥ ૩૬ ॥ દવદંતી તે સુણી કરી મનમાં કરે વિચાર, કીમ કરી મળશું કુબજને મળવું તે નીરધાર ॥ ૩૭ ॥ દવદંતી કહે બાપને, તુમ જ માઇ તેહ; રૂપ કીયો તે કુબડો, કારણ કોઇક એહ ॥ ૩૮ સુર્યપાક રસવતી કળા, નહી ત્રણ ભૂવન મોઝાર; તુમ પુત્રીના વર વિના, વાત છે એ નીરધાર ॥ ૩૯ ॥ જિમ તિમ કરી આણો ઇહાં, કુબજ કળાનો જાણ; અંગ આકારે હું લહુ, પૂછે કો સહી નાણ ॥ ૪૦ ॥ એમ સુણી રાજા કહે; યુકતી કરીએ એક, તેથી સહુ આવે ઇહાં; મળશે લોક અનેક ॥ ૪૧ ॥ સુણ પુત્રી રાજા કહે, એક વાત તું મુજ; સવરા મંડપ મંડાવીએ, એહ વાતની ગુજ ॥ ૪૨ દધી વર્ણ બોલાવશું; તે પણ આવશે સાથ; પરઘર જાવે કુણ સહી, આપણી રાખો આથ ॥ ૪૩ ॥ કહીશું મહુરત ઢુંકડું; રાજા કરશે ખેદ; કુબજ તુરંગમ જોડાવશે લહીશું તસ મન ભેદ ॥ ૪૪ ॥ એમ આલોચી ભીમ ભુપ, મુકયો દુત તુરત, શ્રી દધીવરણ રાજા ભણી; તેડન કાજ નીમીત ॥ ૪૫ ॥ તેહ દુત સુસમાપુરે; પોહોત્યો દધી વર્ણ પાસ; દીઠો બેઠો કુબડો, એક કરી અરદાસ ॥ ૪૬ ॥ ભીમ નરે

શારે ઇમ ભણે, રાય પધારો તેથ; સવરા મંડપ માંડીઓ દવદંતીને હેત ॥ ૪૭ ॥ નળ દસોટે નીસરયો; વગતી કાંઇ નહી વાત; મૂઓ ગયો આવ્યો નહી, કુમઝી કેમ રહાય ॥ ૪૮ ॥ ચઇત્ર સુદી પુનમ દીને, પ્રે ઉગમતે સુરે; સવરા મંડપ માંડીયો, પણ કુડનાૂર છે દુર ॥ ૪૯ ॥

ઢાળ ૩ જી

દેશી ચોપાઇની

એમ કહી દુતને પાછો ગયો, કુબજ સુણી ચીંતાતુર થયો; એક એ મોહોટો અચરીજ એહ, દવદંતી કીમ દીજે છેહ ॥ ૧ ॥ દવદંતી જાણે ભરતાર, કીમ કરે રૂડચો કીરતાર; એહ કામ એહવું નવ કરે, દાહચા માંણસ પણ પાંતરે ॥ ૨ ॥ જોઉ દવદંતીને કુણ વરે; મુજ બેઠાં એહવું કુણ કરે. મેર ચળે ધરણી ઢળ જાય; એહ અકારજ કીમહી ન થાય ॥ ૩ ॥ કપણ પૂરૂષ તે જીવતે કેમ, આપણું ધન આપે ધરી પ્રેમ; મુજ સરીખા પાસે જેહની કીસી વિમાસણ છે તેહની ॥ ૪ ॥ કુબજ કહે રાજેસ્વર કેમ, ચીંતાતુર દીસો તુમે એમ; મુજ સરીખા પાસે જેહને કીસી વિમાસણ છે તેહને ॥ ૫ ॥ છ પોહોર લગન આડા છે હજી, ઘોડા વેહેલ તું દે મુજ સજી, જો છે દવદંતીની ચાહ, તો પોચાડું છ પોહોર માંહ ॥૬ ॥ દધીવર્ણ રાજા હરખીત હુવો દીધો રથ ઘોડા સુનાજુઓ, કુબજે ઘોડા રથ

જોતરેયા; જાતીલાને લક્ષણ ભરયા ॥ ૭ ॥ રથ ઉપર બે-
ઠા રાજાન. છત્ર ધરે પુંઠે પ્રધાન; ચામર ધરે પૂરૂષ વળી
દોય, છડીદાર પાસે પણ હોય ॥ ૮ ॥ રથ બેઠુ બેઠો કુ-
બડો, કહે રાજા કુબડ રથ ખડો; બે જણ બેઠા રથ ઉપરે,
ઉતાવળ કીધી ઉપરે ॥ ૯ ॥ બાગ કરંડ કેડે બાંધીયો, કુ-
બજે ચતુર તુરંગ સાંધીઓ; વાયુ વેગ જિમ ઉડયા જાય
રાજાને મન અચરીજ થાય ॥ ૧૦ ॥ એહ અદભુત એહ
ની કળા; બહુરતન બોલીજે અવલા, તપ જપ જ્ઞાન અને
વિજ્ઞાન, અચરીજ કીશો કરીજે દાન ॥ ૧૧ ॥ વાયો વાય
મારગમાં ઘણો, પૂડે પડયો રથથી ઓઢણો, રાય કહે કુબડ
રથ રાખ્ય, લેઉ વસ્ત્ર પડયો કીહાં જાય ॥ ૧૨ ॥ હશીને
બોલ્યો તે કુબડો વસ્ત્ર તણો અંતર થયો ઘણો, પચવીસ
જોજન ઓલંઘીઓ, તે હવે વસ્ત્ર ન જાએ લીયો ॥ ૧૩
ઉતમ અશ્વતો એતી વેલ, પચાસ જોજન ઓલંપે ઠેલ;
એ મધ્યમ ઘોડા તાહરા, માંન વચન રાજા માહરા ॥૧૪॥
અક્ષ વૃક્ષ ફળો ફલીયો, કુબજ પ્રતે રાજા બોલીઓ; ગણ્યા
વિના ફળ માજન કહું, પણ અસુર થાએ કીમ રહું ॥ ૧૫॥
અસુરે કીસ્યુ જો હું સારથી, કહે ફળ કેટલાં ચીંતા નથી;
કહે રાજા ફળ સહેસ અઢાર, કુબજ વૃક્ષને દીઓ પ્રહાર ॥
૧૬ ॥ દડ દડ સહુ ફળ ખરીને પડ્યાં; જાણે વાએ જળ
કણ જડયાં, કુબજે ગણ્યાં થયાં તેટલાં; રાય કહે હુવાં તેટ
લાં ॥ ૧૭ ॥ ચમતકાર પામ્યો કુબડો, અહો જાણ રાજા

એહ વડો; તુરંગની વિદ્યા રાજાને દીધ, કુબજે ગણીતની વિદ્યા લીધ ॥ ૧૮ ॥ અરૂણ સારથી રથ આણીઓ, ઉદીયાચળ ઉપર જાણીયો, કુબજે કુંડનપુરની પાસ રથ આણાયો તે દીસે ખાસ ॥ ૧૯ ॥ પાંચમા ખંડની ત્રીજી ઢાળ પુરી થઇ ચુડો જંગળ, રામચસુંદર કહે સાંભળો, દવદંતી મીલણ મામલો ॥ ૨૦ ॥

દુહા

દવદંતી સુતી સુપન, દીઠા તેણેહીજ રાત; ભીમ રાય પાસે ગઇ, ઉઠીને પરભાત ॥ ૧ ॥ સુપન લહ્યુ મેં તાતજી; નીવરતી નામે દેવ, મુજ મન મુકી કોસલા, વન માંહી આણેવ ॥ ૨ ॥ આંબા ઉપર હું ચડડી, તેણે લાગ્યાં ફળ ફુલ; દીધું નીવૃતી દેવતા. મુજ કરી કમળ અમુલ ॥ ૩ ॥ તે ઉપર પંખી હતો, તે નીચો પડયો કુહી; અકસમાત ઉતાવળો, જાણે ઊધે મુહ ॥ ૪ ॥ રા। કહે સુપના તણો સુણ પરમારથ એહ; ભાગ્ય દીશા જે તાહરી, નીવૃતી દેવા તેહ ॥ ૫ ॥ કોસલા વન દેવતા, વનનો દરસ નહોય; આંબે ચહડીને આણીયો, પેહનો સંગમ જોય ॥ ૬ ॥ કમળ તે દીઠો દેવતા, તે તું રાજ્ય પ્રમાણ; રાજ્ય ભસ્ટ કુબેર થશે, પંખી પડયો તે જાણ ॥ ૭ ॥ એહવે આવી દુતતે. વધામણી તીહાં દીધ; દધીવર્ણ રાજા આવીયો કુબજ સાથે લીધ ॥ ૮ ॥ ભીમ ભુપ સામો ગયો, દોડી મન

ઊછાહ; કુશળ એમ છી કરી; પ્રશ્ન તે પુછે ત્યાંહાં ॥ ૯ સુપંપાક રસવતી કળા, વરતે કુબજ સુઆર; મુજને કૌતુક અતી ઘણું; દેખાડો દેદાર ॥ ૧૦ ॥ કુબજે કીધી રસવતી; પામી ભુપ આદેશ; ભીમ ભુપ જમાડીયા; હરખીત હુવો નરેસ ॥ ૧૧ ॥ દવદંતીને તેડીને, વાત સુણાવે એહ; ભાખી અંજ એ કુબડો, પણ એ નળની સંદેહ ॥૧૨

ઢાળ ૪થી

અતી રંગ ભીનો એ દેશી.

મુજને વાત કહી છે નાણી. એ લિખીત વિદ્યા કરી માની; હાંરે રંગીલીયાં; નળ દવદંતી બેહુ મળીયાં ॥ એ આં કણી ॥ ૧ ॥ નળ વિણ રસવતી કોઈ ન જાણે, મુજને તે નળ એહ પીછાણે; એક છે વળી બીજો પરપંચ; તેથી કરી કરશે રોમંચ ॥ રં૦ ૨ ॥ દધીવર્ણ રાજાને તેડી કુબડો તે પણ આવ કરા; ભીમરાય ભકિત કરી સંતોખે સહુને પંચામૃત શું પોખે ॥ રં૦ ૩ ॥ ભીમરાય કહે કુબજને નાળતું: કુબજ કહે રાજાને વળતું; અહો અહો કુણ ભરમ તે આણો; તેતો ડાચો નીહરો જાણો ॥ રં૦ ૪ ॥ કીહાં તે નળ કંદર્પ રૂપ, કીહાં હું કાળો અંજન રૂપ; કહે દવદંતી નાત એ કરશે; કુબડો જતનો આગળ ફીરશે ॥ રં૦ ૫ ॥ કુબડો હુકમ લઈને રહેશે; કુમરી હખપુ હાથશું કરશે; તનખીણ રોમ રાય તનુ વીહશે; દવદંતીની છાતી

ઉલસે ॥ ૨૦ ૬ ॥ કહે દવદંતી પેટ તું જાણ્યો; હાથ ઝા લીને કુબડો તાણ્યો; કહે પેટ તુમને હું નહી છોડું; તુજશું જોર કરી પ્રીતજોડું ॥ ૨૦ ૭ ॥ હવે તું છોડ કુબજ પા ખંડ; આપણો રૂપ પ્રકાસો પ્રચંડઃ પેટડા મેં તુજને ઓ ળખ્યો; મેં તુંને લાધ્યો કરમ લીખ્યો ॥ ૨૦ ૮ ॥ પ્રીય એણીપરે પ્રેમ વચન ભીનીયો; આપણો દુખ દેખી મન લીનો; તેહવે બાલ કરંડ ઉઘેડ, આપણા સાજ્ય કુબજ સવી મેલ્યાં ॥ ૨૦ ૯ ॥ પેહેરચાં વસ્ત્ર દુકુળ સુરંગ, આ ભરણા અતી બહુ મુલ સુચંગ, આપણો મુળ રૂપ પ્રગટ કીધો; દિવ્ય રૂપ રાજા થયો શીધો ॥ ૨૦ ૧૦ ॥ નળને હળી મળી દવદંતી; પ્રીતમ પ્રેમ નજર નીરખંતી; હવે હુ વા આણંદ લીલ વીલાસ, રોમે પ્રગટયો પ્રેમ ઉલ્લાસ ॥ ૨૦ ૧૧ ॥ બાર વરસ લગે જે દુખ સહચાં, તે સહુ વીસરી ગયાં સુખ લહચાં સહુકો લોક તે અચરીજ પામે, આ-ણંદ મંગળ સઘળે ઠામે ॥ ૨૦ ૧૨ ॥ ચોથી ઢાળ એ-ખંડ પાંચમાની; પાઠક સમયસુંદરે મતી માની સુવીહીત ખડતર ગછ દીણંદ; યુગ પ્રધાનતે શ્રી જીનચંદ ॥ ૨૦ ૧૩ ॥ પંડીત સકળચંદ સુશીશ; રોહાડ ગોત્ર સુગુરૂ જગી સ, તસ શીસ્ય સમયસુંદર એમ બોલે; કો નહી સીળ ત-ણી સમતોલે ॥ ૨૦ ૧૩ ॥

ખંડ પાચમો સમાપ્ત

દુહા

હવે છઠો ખંડ પ્રણમસ્યું, છ વરત પાલણહાર; છ જીવ ની રક્ષા કરે, એહવા શ્રી અણગાર ॥ ૧ ॥ જીમ ખટરસ મેલ્યા થકા, જમતાં મીઠા ખાસ, તીમ છ ખંડ મેળી સુણો, આણંદ અધીક ઉલાસ ॥ ૨ ॥ ભીમરાય હરખીત હુવો; દેખીને નળરાય; અદભુત રૂપ છે તેહનો, દીવ્ય રૂપ દેખાય ॥ ૩ ॥ બેસારી શીંહાસને; ભીમરાય કરજોડ મુ- ખ કહે રીધી તાહરી; કનક તણા એ કોડ ॥ ૪ ॥ એ ઘો ડા એ હાથીયા, તુજ આગે એ રાજ્ય; મીલ્યો જમાઇ તું ભલો, સફળ થયો દીન આજ ॥ ૫ ॥ એહ હમારા પ્રાણ પણ કીધા તુજ આયત; તું રાજા અમે વાગીયા દે આદેશ તું નીત્ય ॥ ૬ ॥ દધીવર્ણ પણ આવીયો, સબળ થયો સંગાથ; કરજોડી નળને કહે, શુણ સાહેબ વરતાંત; ॥ ૭ ॥ અમે તુજને નવો ઓળખ્યો; એરના દિવશ શીમ કુબજ રૂપ કરી જાણીઓ, અવીનય કીધો એમ ॥ ૮ ॥ તું સાહીબ શેવક અમે, ખમજો એ અપરાધ, ભલે ભા- ગ્ય તુમને મિલ્યા સકળ પદારથ લીધ, તેણે અવસર ધન દેવતે આવ્યો સારથ વાહ, ભીમ ભુપ ભેટણ ભણી; આ પે મેટ ઉછાહ ॥ ૦૦ ॥ દવદંતી ઉપગાર ગુણ; સમરંતાં સુખ વાસ, આદર બહુ દેવરાવીયું; ભીમ ભુપની પાસ ॥ ૧૧ ॥ તેડાવ્યો સતુવર્ણને; ચંદ્રજસા તેણીવાર, ચંદ્રવતી કુમરી વળી શ્રી વસંત પરીવાર ॥ ૧૨ ॥ દવદંતી તેડાવી

યાં, સુકી દુત રયું લેખ; ભકતી જુગતી કરે અતી ભલી સંતેએ સલીસેખ ॥ ૧૩ ॥ તે પણ તીહાં રેહેતાં થકાં; માને માગ તે દિસ; રાત દિવશ જપતાં રેહે, દવદંતી ગુણ જગીસ ॥ ૧૪ ॥

ઢાળ ૯મી

કર્મ તણી ગતી સાંભળો એ દેશી.

અન્ય દિવશ એક આવીઓ, દેવતા પરખદા માંહારે; દિવ્ય રૂપ કાંતી મઈ, ધરતો અંગ ઉછાહરે ॥ અ૦ ૧ ॥ દવદંતીને પાએ નમી, બોલે બેકર જોડીરે; દેવચી નારી આપણી, કીધો પર ઉપગારરે ॥ અ૦ ૨ ॥ તાપસને પ્રતી બોધીયો, તેં દીધો ઉપદેશરે; સમકીત રત્ન ઉતમ દીયો; ભાગી મીથાત ભમરે ॥ અ૦ ૩ ॥ અનુક્રમે વરત દેવરાવીયું તપજપ સંજમ ભારે, મેં માનવભવ આપણો. સફળ કીયો અવનારરે ॥ અ૦ ૪ ॥ અણસણ કરી મેં પામીયું સુધરમા દેવલોકરે, કેસર નામે વિમાનમાં, કેસર સુર સુખ ભોગરે ॥ અ૦ ૫ ॥ એ મહિમા જીનધર્મનો; અને વળી તુજ પસાયરે; તે ઉપગાર મોહોટો કીયો, નવખંડ રાખ્યો નામરે ॥ અ૦ ૬ ॥ એમ કહી તે દેવતા, પ્રત્યુપગાર ની મીતરે; સાત કોડી સોના તણી, વૃસ્ટી કરી તતખેવરે ॥ અ૦ ૭ ॥ દવદંતી રાણી તણા ચરણ નમી વારંવારરે દેવ ગયો ઠામે આપણે, જીમ વીજળી ઝમકારરે ॥ અ૦ ૮ ॥ હવે વસંત દધીવર્ણ બે; સતુવર્ણ ભીમ નરીંદરે; શેઠ સેનાપતી મંત્રી, એકઠા મીલ્યા આણંદરે ॥ અ૦ ૯

નળ રાજાને રાજ્યનો, કરે સહુ અભિષેકરે; મંત્રીક છત્ર ચામર ધરે; હોવે જય જય કારરે ॥ અ૦ ૧૦ ॥ નળ હુ-કમ એકઠો કીયો, કટક પ્રગટ પ્રભાવેરે; દેશ અને પરદેશના, નરપતી તેણે પ્રસ્તાવેરે ॥ અ૦ ૧૧ ॥ મદ ઝરતા ગજ સજ કીયા, વાજે ઘંટા નાદરે; સુંદર શીશ સીંદુરી, વીજળી ઘન સમવાદરે ॥ અ૦ ૧૨ ॥ ફરહરે નેજા ફરહરી, થરહરે ઘુઘરમાળરે; ઊંચા સુઢ ઉછાળતા, વીલકતી ઢળકતી ઢાલરે ॥ અ૦ ૧૩ ॥ ચપળ તુરંગતે પાખરયા, સોવન જડીત પલાણરે, લીલા પીળા તે હાંસલા: કંબોજ ડાકે કાણરે ॥ અ૦ ૧૪ ॥ મનોહર માર કરેહલાં, દો દો ગમ ગુળ કાનરે; ઘડાએ જોજન ચાલતાં, રમઝમ રાતડે વાનરે ॥ અ૦ ૧૫ ॥ હથીયારો શું રથ ભરેચા, સબળ અજનો સાથરે; સુરવીર પાયક ભલા, પાંચ હથીયારો હાથરે ॥ અ૦ ૧૬ ॥ જાણે પ્રવીણ જોશી દીયો, મહુરત્ર અતી શીકારરે; વાજીત્ર વાજે ચોતરાં, ભેરીના ભંકારરે ॥ અ૦ ૧૭ નળ રાજેસ્વર ચાલીયો, ચહુદીશ થયા ઠક ચાલરે; સાથે શેનાપતી અતી ઘણા, મોહોટા મોહોટા ભુપાળરે ॥ અ૦ ૧૮ નળ રાજા હવે આવીયો, કોસલા નગર ઉદ્યાનરે કોસલ નગરીનો ધણી, કુબેર વધતે વાનરે ॥ અ૦ ૧૯ ॥ છઠો ખંડતણી ભણી; પેહેલી ઢાળ રસાળરે; સમયસુંદર કહે નળ તણો, પ્રગટયો પૂન્ય વિશાળરે ॥ અ૦ ૨૦ ॥

દુહા

નળ આવ્યો તે સાંભળી, કુબેર પામ્યો ઉદ્વેગ; હા હા

હવે હું કીમ કરૂં, નહી મુજ મારગ એક ॥ ૧ ॥ નગે પણ વળી મોકલ્યો, કુંઅર પાસે એક; દુત મુખે કેહેવરે વીયુ, સુણ કુંઅર સુવીવેક ॥ ૨ ॥ રમો મુજ શું જુવટે અથવા કર તું જુધ; મેં જીતે રાજ્ય માહેરો; તું જીતેતે તુજ ॥ ૩ ॥ મરણથી બીહોન્યો કુંઅર; માની જુવટ બાજ ફોજ કરી લઢતાં થકે, રખે હોવે ઘાત ॥ ૪ ॥ કુંઅર પ્રતી ધરતી કરી, નળશું બેઠા જોય; લબધ સવાંદરશી નહી જોપણ આંખે ખાય ॥ ૫ ॥ નળ પાસા માગ્યા પડે, કુંઅર હારયો રાજ્ય; પ્રગટયો ભાગ્ય પડુરતું, શીધ્યાં વંછીત કાજ ॥ ૬ ॥ કુંઅર હરયો સહુ કહે, જીત્યો નળ રાજાન; તોહી કુંઅરને કીપો, યુવરાજ પ્રધાન ॥ ૭ ॥ અહે ભભાઇ નળ તણી, અહો એ સુંદર પ્રેમ; ગુરૂવા સેહેજે ગુણ કરે, દોષ ધરે કહો કેમ; ॥ ૮ ॥ નળ રાજા આવે હવે, નગરી અજોધા માંહી; સબળ મોહોછવ માંડાવે સકળ લોક ઉછાહ ॥ ૯ ॥

ઢાળ ૨૭

પાછીને બોળાવે જાન સજ કરીરે એ દેશી

અયોધા નગરીમાં વાજાં વાગીયાંરે, કાંઇ આવ્યો આવ્યો અયોધાનો રાયરે; આજ હમારાં વંછીત ફળાંરે, કુ આણંદ અંગ ન માયરે ॥ આ૦ ૧ ॥ નગર શેરી છંટેવી બજારીરે, કાંઇ ગલીએ ફુલ બીછાવ્યાં સારરે; સઘળે ઠા

કીધા સાથીયારે, કાંઇ બારે તરીયા તોરણ બંધરે ॥આ૦ ૨ શેઠ સેનાપતી સામા આવીયારે, કાંઇ કુમર મંત્રીસ્વર કો ટવાળરે, શાહ અધિકારી વ્યવહારીયારે, કાંઇ સામા આવ્યા ભુપરે ॥ આ૦ ૩ ॥ હાથીના હલકાં ઘોડા પાખરયારે, કાંઇ સામા આવ્યા વરણ અઢારરે; ગોખે ચહડીને જોવે ગોરડીરે, કાંઇ માણીએ વધાવે સોહાગણ નારરે ॥ આ૦ ૪ ॥ ભેરી ભૂગળ સંખ વાજીયારે; કાંઇ વાજ્યાવેણું વીણા બં- ધાણરે, તાળ કંસાળ માદળ વાજીયાંરે; કાંઇ વાગ્યાં વાગાં જયનાં નીસાંણરે ॥ આ૦ ૫ ॥ પુરણ કુંભ લેઇ પદમણી રે, કાંઇ રાય વધાવા સામી આયરે; સોહવે ગાવે ગીત સોહલારે, કાંઇ ચીરંજીવો તું નળ રાયરે ॥ આ૦ ૬ ॥ નળ રાય વિગન વળી કરીરે, કાંઇ વરતાવી આપણી આણરે; ખલક લોક આગે ખડોરે, કાંઇ આગે જુવો બળ દીવાનરે ॥ આ૦ ૭ ॥ દેશ કબજ સઘળો કીધોરે, કાંઇ સાધ્યા ભરત ત્રીખંડરે, ભુપતી મૂક્યાં સઘળે ભેટણાંરે, કાંઇ નળનો તપે તેજ પ્રચંડરે ॥ આ૦ ૮ ॥ નળ રાજા ન્યાયે પ્રતપ્યો ઘણોરે, કાંઇ પ્રજાને પાળે રૂડી રીતરે; કુબર પરીવાર પોખે અતી ઘણોરે, કાંઇ ધર્મ ઉપર બહુ પ્રીતરે ॥ આ૦ ૯ ॥ સતુકાર મંડાવીયારે, કાંઇ સઘળે દેશ પળાવી અમારરે, દીન દુખી જન ઉધરયારે, કાંઇ કરે પરને ઉપગારે ॥ આ૦ ૧૦ ॥ સુખ ભોગવે સંસારનારે, કાંઇ દવદંતી શું નળરા- યરે; ધર્મ ખરો વિતરાગનોરે, કાંઇ સાધુ સંગતી સુપસાયરે ॥ આ૦ ૧૧ ॥ ઢાળ બીજી છઠા ખંડનીરે, કાંઇ નળ દવ

દંતી લહયો રાજરે સમય સુંદર કહે હવે કહુંરે, કાંઇ સાર શે આતમ કાજરે ॥ આ૦ ૧૨ ॥

દુહા

હવે નળરાજા વીષયરસ, મગન થયો અત્યંત; ધર્મ કરે નહી તેહવો, જીમ પામે ભવ અંત ॥ ૧ ॥ નીષેધ નામે દેવતે, આવયો પુત્ર સસનેહ; પ્રતિબોધે નળ પૂત્રને દીક્ષા અવસર એહ ॥ ૨ ॥ મેં દીક્ષા પાળી હતી, દેખ્ય તુ એહના સુખ; તુ પણવરત આદર હવે, જીમ જાએ ભવદુખ ॥ ૩ ॥ એમ કહીને ગયો દેવતા, તેણે અવસર ઉદ્યાન; આચારજ તીહાં આવીયા: જીતસેન અભીધ્યાન ॥ ૪ ॥ અવધી જ્ઞાન અતીસય કરી, ભાજે ભવીક સંદેહ; પર ઉપગારી પરમગુરૂ, ગુણ મણી માણેક એક ॥ ૫ ॥ સાધુ તણો આગમ સુણી; નળ દવદંતી દોય; વીધીરસુ વંદન આવીયાં, હઇડે હરખીત હોય ॥ ૬ ॥ દીયે સાધુ પણ દેશના ભવીક સુણો સહુ કોય; આ સંસાર અસાર છે, સેવતાં સુખ નવી હોય ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૩જી

રાગ અસાઉરી સીધુ સુજને ચાર સરણ હુવે એ દેશી

જીવડા જીન ધર્મ કીજીએ, એ છે પરમ આધારોજી; અવસર સહુકો અથીર છે, સકળ કુટંબ પરીવારોજી ॥ જી૦ ॥ ૧ ॥ દસ દ્રષ્ટાંતે દોહીલો, વળી માનવ ભવ સા

ાજી; તે પુન્ય ાગે તું પાામીયો, તેમાં વળી નર અવતા. રોજી ॥ જી૦ ૨ ॥ અથીર ચંચળ આવખો, રમણીક જો વન રૂપોજી, ચક્રી સનત કુમારનો; જીવ જોએ દેહ સરૂ સરૂપોજી ॥ જી૦ ૩ ॥ ચક્રવરતી તીરથંકર કીહાં, કીહાં ગ ણધર કીહાં ગુણ પાત્રોજી; તેપણ કરમે અપહરેચા, તો અ વરને હોય કોણ કોણ માત્રોજી ॥ જી૦ ૪ ॥ જીવ રાત દી વશ જે જાય છે, વળી નહી આવે તેહોજી; તપ જપ સંજમ આદરી, કરે સફળ આતમ દેહોજી ॥ જી૦ ૫ ॥ અ તી તુછ સુખ સંસારનો, મધુ લીપ્ત ખડગની ધારોજી; કી પાકના ફળ સારીખો, દે દુખ અનેક પ્રકારોજી ॥ જી૦ ૬ વિસ્વાસ મ કરે સ્ત્રી તણો, એ મુગધ જન મૃગ પાસોજી અતી કુડ કપટની કોથળી, વળી દીએ દુરગતી વાસોજી ॥ જી૦ ૭ ॥ મન મેરૂની પેરે દ્રઢ કરી, વરત પાળો નિરતિ ચારોજી; ભવ ભરમણથી જીમ છુટીએ, લહો સાસ્વત સુખ શીકારોજી ॥ જી૦ ૮ ॥ જે જન જગ સુખી યા હુવા; વળી હુવા હોશે તેહોજી; તે વીતરાગના ધર્મથી ઇહાં નહી કોઇ સંદેહોજી ॥ જી૦ ૯ ॥ ઢાળ એ છઠા ખંડની, ત્રીજી કહી જીત શેણોજી; ઉવઝાય સમય સુંદર કહે વધરાવ ઊપજે તેણોજી ॥ જી૦ ૧૦ ॥

દુહા

સાધુ તણી વાણી સુણી; પ્રતિબોધ્યો નળરાય; બે કર જોડી વિનવે, ભગવંત કરો પસાય ॥ ૧ ॥ પાટે પૂત્ર સ્થા

પી કરી, લેસ્યુ સંજમ ભાર; પુજ્ય તુમે રેહેજો ઇહાં, હું થાઇશ આગુગાર ॥ ૨ ॥ સાંભળી દેવાણું પ્રીયા, મ પડી બંધ કરેહ; વેળા જાએ વાતમાં, કહેમુની નાવે તેહ ॥ ૩ ॥ નળરાજા ઘેર આવીને; થાપી પુસ્પળી પૂત્ર, સાત એત્ર ધન વાવરી, જન્મ કરે સુપવીત્ર ॥ ૪ ॥ આડંબર મોહોટે કરી, દવદંતી સગાથ; નળ રાજે સંજમ લીધો, વરત પાળે દીન રાત ॥ ૫ ॥ સંજમ શુધુ પાળતાં, ગયો કેટલો કાળ; વદંતી દેખી કરી, જીવ થયો જંજાળ ॥ ૬ ॥ કામ ભો ા વળી ભોગવું, દવદંતી સંગાથ; એણે સેતી કરૂં વાનડી, ોડી જાણુની વાત ॥ ૭ ॥

ઢાળ ૪થી

રાગ ગોડી--શ્રી મંધર સ્વામી સાંભળો અથવા દાન શુપાત્રે દીજે એ દેશી.

એક દીવશ દીઠી દવદંતી, જાગ્યો મનવિકાર; કામ ભોગવું એહની સંગાથે; ચીંતવે ચીત મોઝારરે, મુનીવર વીખય થકી મન વાળો. ગુરૂ કહે સંજમ પાળોરે; મુનીવર વીખય થકી મન વાળો ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ વીખય તણાં ફળ વીખ સારીખાં, દુરગતીના દાતાર; વીખ ખાધે મારે એક વેળા, વીખય અનંતી વારેરે ॥ મુ૦ ૨ ॥ કામ ભોગવતાં મીઠાં, પણ અંતે હોય કડવા, સખર સ્વાદ મનોહર દીસે; જેહવાં ફળ કીપાકરે ॥ મુ૦ ૩ ॥ મધુ લીપ્ત જીમ ખડગની ધારા, મીઠી છેદે જીભ; વીખય સુખ મીઠાંપણ

આગે, દુખદાઇ નીશ દીસેરે ॥ મુ० ५ ॥ સુખ શરશવ દુ ખ મેરૂ સરીખા, મધુ બીદુ દ્રસ્ટાંત, મકર મકર લાલચુ તું મુનીવર, દેખીસ દુખ નરકાંતેરે ॥ મુ० ६ ॥ સુખ ભો ગવ્યા જીવે અનંતા, પણ તૃપતી નવી પામ્યો; એહવા સુ ખથી જેણે સુખ માન્યું; નીત્ય પાડે મુખ શીવેરે ॥ મુ०॥७ વમન ભક્ષણ કરે કોઇ માણસ, જો તું ચીત વીમાશી; એહવી વાત સુણને કરશે, લોક સહુકો હાંસીરે ॥ મુ० ८ બીણ એક નીમીત રૂખીશ્વર, પાપ કરે નહી કોઇ; છમુર છી પંચદ્રી માણસ, નવલખ હિંશા હોયરે ॥ મુ० ॥९ સ્ત્રી સાથે સંગમ કરતાં, વરત ભાગે વળો પાંચે, વળીય વીશેખે સાધવી વરત ભાગે, સમકીત મુળ તે જાયરે ॥ મુ १० ॥ મન માંહિથી માંકડું કાહાડો, કામ રૂપી અણગાર; તં દુલ મછ તણી પેરે જાશો, સાતમી નરક મોઝારરે ॥ મુ० ११ ॥ ભોગ સંજોગ ઘણા ભોગવીયા, ગ્રહસ્થ પણે એણી સાથે; મલીન વસ્ત્ર મલીન તનુ એહનું, લહીશ તૃપત હવે કેતારે ॥ મુ० १२ ॥ એ ભુડો એહવો જો રાગ, તો ચીણુ સેવી ટાળી; વીણસ્યાં પાન તણી સંગત કરે, વીણસે પાનની ચોલીરે ॥ મુ० ॥ १३ ॥ એમ જાણીને બાહેર કાહાડો. નળ દાખી નભ રાખ્યો; સીખ ન દેતો શું ગછ નાયક, એ ભગવંતનો ભાખ્યોરે ॥ મુ० १४ ॥ નિષધ દેવતા પ ણ આવીને; પ્રતિબોધ્યો અણગાર, પણ વરત પાળી ન શકે નળ મુની, લીએ અણસણ તેણી વારરે ॥ મુ० १५॥ પેહેલે દેવલોકે તે પોહોત્યો, કાળ કરી નળ રાય, ધરમ પ્ર-

સાહે. ધનપુર નામે, ઇંદ્ર તણો લોક પાળરે ।। મુ૦ ૧૫ ।।
નાર ઉપર અનુરાગ ધરંતી, દવદંતી પણ તેહ, કરી અણ
સણ તીહાં ઉપની, ધનદ પ્રીયાસું સનેહરે ।। મુ૦ ૧૬ ।।
વ લાહિ નગને દવદંતી; સુખ ભોગવે સુસ્નેહ. ઢાળ એ
થી એ પડ છઠાની, સમયસુંદર કહે સાર્થારે ।। મુ૦ ૧૬

દુહા.

દવદંતી દેવી ચવી, એહીજ ભરત મોઝારે; નગરના
પેઢાલપુર, રાજા હરીચંદ સાર ।। ૧ ।। ઠકુરાણી લક્ષમી વ
તી; તેહની કુખે ઉપન; રૂપ દેખી સહુકો કહે, પુત્રી એહ
રતન ।। ૨ ।। જનમ સમય પૂત્રી તણે. કનક વૃસ્ટી તે
ઠામ; ધનદ કરે પ્રેમ કરી કનક વતી તેણે નામ ।। ૩ ।।
પંચ ધાવ્ય પાળે ભલી, ચંદ્ર કળા જીમ તેહ; પૂત્રી વાધે
પ્રેમશું, અતી સુંદર વળી તેહ ।। ૪ ।। માત પીતા તે દે-
ખીને, પૂત્રીને તતકાળ; સીખાવી ચોસટ કળા, બોલે વચન
રસાળ ।। ૫ ।। વ્યાકરણાદિક શાસ્ત્રનો; જાણે સઘળી જુગત
ભર જોવન આવી ભલી, અત્રીકી બુધ ઉગત ।। ૬ ।। તે
ણે અવસર રાજા તીહાં. સામગ્રી કરી સાજ; સવરા મંડ
પ માંડીયો, કનકવતીને કાજ ।। ૭ ।। વસુદેવ તીહાં આ
વીયા ધનદદેવની સાથ, પરણી કનકવતી પ્રીયા; પોત્યો દ્વા
રીકા ખાસ ।। ૮ ।। સુખ ભોગવતાં સ્વર્ગનાં, વસુદેવની
સાથ; કનકવતી રાણી તથા, બીજી બોહોળી નાર ।। ૯ ।।
એણે અવસર નેમી જીણંદ, જગત જીવ આધાર; સાંધ્રુ
સંગાથે પરવરેયા, સબ જીવન હિતકાર ।। ૧૦ ।। દવારીકા

નગરી સમોસરચા, હરખ્યા ભવીઆણ લોક; ચંદ ચકોર તણીપેરે, અથવા! દીનકર કોક; ॥ ૧૧ ॥ વસુદેવ વંદન ભણી, આવ્યો આણંદ પૂર; અંતેઉર સહુ સાથ લેઇ, પ્રગટેયો પુન્ય અંકુર ॥ ૧૨ ॥ પ્રતિબોધ્યો પ્રભુએ તીહાં, ગજ સુકમાળ કુમાર; લહુવય સંજમ આદરચો જાણી અથીર સંસાર ॥ ૧૩ ॥ સમશાને કાઉશગ રહચો. ઉપસર્ગ સહ્યો નિકરાળ, સોમીલ સસરે પ્રજાળીયું; મુગતી ગયો તતકાળ ॥૧૪

ઢાળ ૫મી

આજ રહો મન મોહના એ દેશી.

ઉપસર્ગ દેખી આકરો, કહે જાદવ કરજોડ જીણંદજી; ભવબંધનથી છોડવો, એ સંસાર અસાર જીણંદજી, નેમ જીનેશ્વર ઉપદેસે ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥ વસુદેવ વિણ નવ રાય તે, સમુદ્રવિજયાદિક તેહ ॥ જી. ॥ સુધો સંજમ આદરચો, શીવાદેવી પ્રભુની માય ॥ જી. ॥ ને० ૨ ॥ સહોદર સય સાત પ્રભુ તણા, બીજા કૃસ્ન કુમાર ॥ જી ॥ તેણે પણ દિક્ષા આદરી, રાજમીતી સુવીચાર ॥ જી. ॥ ને० ૩ ॥ મંદ સુતા એકનીશા સુંદરી. બીજિ પણ બહુ નાર ॥ જિ. ॥ સંજમ લિયો પ્રભુજી કને, પોહોતી શીવપૂર વાસ ॥ જિ. ॥ ને० ૪ ॥ કાજ સરચાં વળી આપણાં, કૃસ્ને કિયો પચખાણ ॥ જિ. ॥ કન્યા પરણી બહુ કદે, પરમારથ જાણીનેહો ॥ જિ. ॥ ને० ૫ ॥ ચારીત્ર લે કૃસ્નાની કુમરી, દેવકી રોહણી એહહો ॥ જિ. ॥ કનકવતી વિણ વસુદેવ કામની, તોડયો ત્રટકી સ્નેહહો ॥ જિ. ॥ ને

૬ ॥ લીએ વરત બોહોતેર સેહુ સતે, વસુદેવ કેરી નારહો ॥ જિ. ॥ કનકવતી ઘરવાસમે, પામી કેવળજ્ઞાનહો ॥ જિ. ॥ નેo ૭ ॥ ભરત તણીપેરે કનકવતી; પામી પરમાણંદહો ॥ જિ. ॥ તેણે સમે પુન્ય પ્રભાવથી, મળીયા સુરનર કોડ હો ॥ જિ. ॥ નેo ૮ ॥ કેવળ મહિમા કરે તીહાં, પ્રણમે બે કર જોડ ॥ જિ. ॥ ગુણ ગાવે કનકવતી તણા, દીધો દેવે વેસ ॥ જિ. ॥ નેo ૯ ॥ કનકવતી વરત લેઇ ચલી, સાથે સુરનર સોય ॥ જિ. ॥ આવી નેમીસ્વર દરસણે, તજી કરી ચાર અહારહો ॥ જિ. ॥ નેo ૧૦ ॥ સાધવી કીધી સલેખણા, પોતી મુગતી મોઝાર ॥ જિ. ॥ કનકવતી મુગતે ગઇ, કેવળીનો અધિકાર ॥ જિ. ॥ નેo ૧૧ ॥ તીલકાચારજે કહયો એહવો; ટીકા સાત હજાર ॥ જિ. ॥ ધનદેવ ચવી દેવલોકથી, માહાવીદેહખેત્ર મોઝાર ॥ જિ. ॥ નેo ૧૨ ॥ ઉતમ નર તીહાં થાયશે, લેશે સંજમ ભાર ॥ જિ. ॥ સુધો સંજમ પાળીને; પામશે કેવળજ્ઞાન ॥ જિ. ॥ નેo ૧૩ ॥ નળ પણ તીહાંકણ સીજશે, ઇહાં દવદંતી સીધ ॥ જિ. ॥ એણીપેરે પાંડવ ચરીત્રમાં, એ સઘળો અધિકાર ॥ જિ. ॥ નેo ૧૪ ॥ પાંડવ ચરીત્રથી ઉધરયો, ચંચળ કનીયણ ચીતહો ॥ જિ. ॥ અધિકો ઓછો જે હુવો, મંદ બુધ્ધિ વળી તેણહો ॥ જિ. ॥ નેo ૧૫ ॥ વાસર લાલચી જીમ કહયું, મીછા દુકડ તેહહો ॥ જિ. ॥ શ્રી શંઘ સમસ્તતે હું ભણું, પાંચમી ઢાળ રસાળહો ॥ જિ. ॥ નેo ૧૬ ॥ છઠો ખંડ પૂરો થયો, વારૂ વચન વિલાસહો

॥ જિ. ॥ સમયસુંદર ભણે ભાવશું. શુણતાં મંગળ માહે જાહો ॥ જિ. ॥ નં ૯૭ ॥

કળસ

.સીવ સુખકારેણ ॥ પાપ નીવારેણ જૈન ધમ જગમાંવ ડે ॥ તન મન ધન કરીને ॥ ભવીજન આરાધન અહનીશ અડો ॥ નળ દવદંતી રાસ રચ્યો ॥ પાંડવ ચરીત્રથી ઉધરી સમયશુંદર પાઠક પભણે ॥ જિન ચોવીસ પ્રણમી કરી ॥ આ રાસ રચતાં મંદ બુધે ॥ સેસનુન કાંઇ હુવો તે દોશ માહારો પંડીત ધારો ॥ માફ કરજો જેમ જુવો દવદતી સતી સાચી ॥ નળરાજા સતવાદીએ ॥ પ્રભાતે ઉઠી નામ લેશે ॥ કામ કરશે શીધ્રએ ॥

